

BOSTON PUBLIC LIBRARY
Benton Fund

X9.492.Ae8E

Aspergillus oryzae, Polignus
Heinrich Quentzsch, 29 sept. 1892

36 L. Coll. complet
L.P.

2000

15

42

Bl. 2. 1892

1892

1892. 1892. 1892. 1892. 1892.

Leipzig, 1892. 1892. 1892. 1892. 1892.
publ. in 1892 (B.A.).

Esopus moralisatus
cum bono cōmento

Magr̄ walter⁹ burley. de vita
et morib⁹ philosophorū.

Marc⁹ tullias cicero. ad filiū. de
officiis. in trib⁹ libris.

... fratrum sanctae crucis ...

Codex fratrum scē crucis. montis
scē helene ppe castrū welschbilch
Treueren diocesis.

Johannes ...

Libër Esopi

Recia disciplinarũ

mater ⁊ artiũ inter ceteros (quos mũdo tulit sapien-
tes) vnũ edidit memorie dignũ Esopiũ noie. Erat
em̄ ingenio clarus. studio sedulus. ⁊ placid⁹ faciũda
Qui inter cetera (q̄ scripserat vtilia fabularũ exempla)

vtilib⁹ plena etiã litteris p̄misit. ⁊ in vnũ redigit opusculũ. In quo ⁊ par-
uuli diligẽtes instruũtur. ⁊ iocũdi reddant̄ adulti. Liber igit̄ iste primo
grece p̄script⁹ est ab Esopo. Post hoc a romulo imperatore romano ad in-
struendũ Tiberiũ filiu⁹ suũ in latinũ venit. Deinde rex anglie Ziffer⁹ in
anglicã linguam eam etiãz transferri precepit. Esopos itaqz de fabulis
agens res inaiatas introducit loquens videlicet ⁊ bestias ⁊ volucres. et
fabulose de eis scripsit. sed de singulis moraliter p̄cludit.

delectet vtile sit intendit p̄ns libr

Tinnuet et proffit conatur pagina presens

maiorẽ faciũt vtilitatẽ vtilia. i. iocosis p̄monib⁹

Dulcius arident seria picta iocis

p̄ns liter generat dulcedinẽ fabulis

Dortulus iste parit fructum cum flore: fauorem

.i. fabula .i. fruct⁹ .i. flos. splendet

Flos ⁊ fructus emunt hic sapit. ille nitet

.i. fructus moralis fabula delectat. vtilitatẽ fabula

Si fructus plus flore placet. fructum. si flos

.i. si hz maiorẽ delectatõem: in flore ambo scz flos ⁊ fruct⁹ placeãt

Plus fructu florem. si duo carpe duo

pigrũ pigritaret animũ

Ne mihi torpentem sopiret inertia mentem

.i. in ope vigilare debet. i. intellect⁹ me⁹ acceptauit

In quo perũgilet mens mea: mouet opus

opis p̄miũ pueniat de ope fabuloso

Ut messis precium de vili surgat agello

arida s̄ba imple .i. tua ḡra

Verbula siccã deus implet rore tuo

fabularũ facultas: moralium fructũ sufficientẽ ostensionẽ

Verborum leuitas morum fert pondus honestum

abscondit durus cor: ter bonũ fructũ

Ut nuclium celat arida testa bonum

Itẽqz p̄cedat̄ ad textũ aliq̄ sunt p̄mittenda. Et p̄mo de causis hu-
ius libri. Quã notandũ q̄ p̄ns libri (sicut alioꝝ libroꝝ) quatuor sũt
causẽ. scz materialis. formalis. efficiẽs. ⁊ finalis. Quã cã materialis siue
subiectũ hui⁹ libri ē p̄mo fabulosus in respectu ad fructus morales. Cau-
sa formalis est duplex. p̄m q̄ duplex est forma. scz forma tractat⁹ ⁊ forma

Lum cōmento

tractādi. Forma tractādi est modus agēdi. q̄ in pposito est metric⁹. S; forma tractat⁹ p̄sistit in p̄pōne. z explicabit p̄ p̄nuas actōes z d̄nisiōnes. Causa efficiēs d̄: fuisse Esopus. q̄ erat grecus. vnde (vt fert⁹) p̄ns liter p̄script⁹ erat in greco. s; postea iussu Rhomūli impatoris rhomano. n̄ fuit trāstat⁹ in latinū. z h̄ p̄pter filios ei⁹ q̄s voluit intr̄ in p̄ doctrinas hui⁹ libri. Cā finalis est duplex scz intrinseca z extrinseca: Finalis intrinseca est cognitio eoy q̄ tradunt in hoc libro. S; extrinseca est vt nos p̄ documenta z fabula hui⁹ libri gradiamur ad bonos mores: His vtilis accedēdū est ad formā tractat⁹. s. d̄nisiōnē libri. Diuidit̄ ergo iste liber in duas p̄tes p̄ncipales. scz in p̄hemialē z in executiuā. scda ibi (Dū rigidō) Pars p̄hemialis p̄t diuidi in q̄tuor p̄tes. Nā p̄mo autor innuit delectatōes z vtilitatē hui⁹ libri. Scdo tāgit cām suscepti opis. ibi (Ne mihi torpētē) Tercio inuocat diuinū auxiliū. ibi (Uel mēssis p̄ciū) Quarto excusat se de facilitate stili. ibi (Verboz leuitas) Notādū igit q̄ autor d̄t in tertio q̄ p̄ns liter nedū est iocūd⁹ s; etiā est vtilis ad instructiōnē moy. z q̄ p̄t apte subordinari p̄hic morali. Est em̄ duplex poeria. q̄ dā est ad delectatōem em̄. z talis nō subordinat̄ alicui p̄t p̄hic. Alia est q̄ p̄sistit ad vtilitatē. z talis est ista. vñ Orati⁹. Aut p̄desse volūt. aut delectare poete. z hoc est qd̄ d̄: (Ut iuuet z p̄sit zē) Pro quo notādū q̄ autor declarat̄ simul delectatōem z vtilitatē huius libelli innuit hanc finiam. q̄ p̄ns pagina. i. p̄ns libellus d̄z describere fabulas ad delectatōes et etiā p̄tutes morales q̄ sunt ad vtilitatē. Si aut̄ aliq̄s q̄reret q̄re autor nō solū tangit p̄tutes absq̄ fabulis Sed hoc r̄ndit autor cū subdit (Dulcius arridet) Nā seria siue vtilia magis delectat̄ siue alliciūt q̄n sunt de p̄icta reb; iocosis: z p̄pter hoc in isto libello erūt p̄tutes p̄mendande cum fabulis p̄mittēdo fabulas z subiūgēdo p̄tutes. Tūc ibi (Ortulus iste parit) autor magis declarat̄ vtilitatē libelli dicēs. q̄ in isto libello est flos cū fructu. q̄ faciūt hoīem fauorabile. z q̄ vult cape fructū p̄t cape. z q̄ flos rem etiā p̄t cape. z q̄ vtrūq̄ etiā rapiat vtrūq̄. Et nota q̄ autor p̄pat sermonē fabulosum florī. z p̄ fructū dat̄ intelligere p̄tutes morales. q̄: si sc̄t flos est modici valoris sine fructu. sic etiā sermo fabulosus est modici valoris sine p̄tutib; que trahūtur ex fabulis

puerit. rostro. i. lutū .i. q̄rit grana
Um rigidō fodit ore simum. dum queritat escam
 p̄ q̄n̄ amirat̄ reptā talis lapide tal̄ auis d̄t
Dum stupet inuenta iaspide gallus ait

De gallo
 et iaspide

turpi .i. infimo. i. splendidi
Res vili preciosa loco nitidiq; decoris

luro vtilitatis
Hac in sorde iaces. nil mihi mēssis habes
 scz lapidī scz ille inuētor. s. aut fater
Si tibi nunc esset. qui debuīt esse repertor
 minorē sim⁹ abscondit splēderet
Quem limus sepelit̄ viuēret arte minor

Liber Esopi

lapidi precioso. s. ego gall^o sū vtilis gallo lapis p̄ciosus
Nec tibi conuenio. nec tu mihi. nec tibi prosum
.s. gallo. lapis p̄cioso. magis. desiderio. min^o p̄ciola. s. grana

Nec tibi tu prodes: plus amo cara minus
p gallino. i. imprudētē sapiētē

Tu gallo stolidum tu iaspide pulcra sōphie
.s. munera. intelligas. fatuo sez p̄rutū z mox

Pulcra notes. stolido nil sapit ista leges

Eintra p̄te p̄hemiali. hic p̄nter autor ponit p̄tem executiūā. Et p̄t dī uidi in tot pres q̄t ponit fabulas. Primo autor ponit vnā fabulā. cui^o documētū est tale. q̄ stulto ac vicioso nō valet scia. vel q̄ stulti p̄cipēdūe sciam. Et hoc ostendit p̄ quādā fabulā de gallo. Nā gallus quādā vī ce q̄rens escā fodiendo simū inuenit lapidē p̄ciosum latentē in loco imū do. Cui dixit gallus. tu iaces in loco vili z imūdo tu nō es vtilis mihi. sed si aurifater vel alius gēmarū cupidus te inuenisset p̄ eum ad splēdo rem tuū venires et honores p̄cipēs. Ego p̄o escam quero z te nō hono rabo. qz tu nō p̄des mihi. nec ego. p̄sum tibi: nec de te curo. qz amo min^o cara z vilia. sez grana z silia que mihi p̄sunt ad nutrimentum. Deinde subdit doctrinā hui^o fabule. dicens q̄ p̄ gallū detemus intelligere stultitum. per lapidē p̄ciosum sciam z sapiam. Unde sicut gallus spernit lapidē p̄ciosum ranq̄s sibi nō valetē neqz vtilē. sic etiā stultus spernit sapiētiā. eo q̄ nō reparat eā necāriam neqz vtilē.

comedit cōdit sitim patit agnus
St lupus. est agnus. sitit hic. sitit ille fluentem
inequali via .s. tā lup^o p̄ agn^o . aquā fluentē

Tramite non equo querit vterqz lacum

in superiori p̄te. potat .s. aque .s. in inferiori p̄te aque
In summi bibit amne lupus. bibit agnus in ymo

.s. agnū pauor inuadit .s. litigia faciente
Hunc timor impugnat. verba mouente lupo
maculasti sez lupo mūde aq̄. formositate

Rupisti potum mihi riuicqz. decorem
Bial. s. sibi imputatū causa defendēs

Agnus vtrunqz negat. se ratione tuens
.s. lupo dānū inculi

Nec tibi nec riuo nocui. nam prona supinum
ignorat p nō z et aqua claritate sua

Nescit iter. nec adhuc vnda nitore caret
clamat. s. suo scario. s. lupo nociua .s. tu agne

Sic clamat ore lupus. iterum mihi damna minaris
nō intēdo vobis inferre dānū. s. agno. s. ait. minaris mihi

Nec minor agnus ait. cui lupus immo facis.

Delupo
et agno.

Lum cōmento

sex minatus est etiā ^{trāfactis}
Fecit idem tuus antepater sex mensibus actis

^{p̄tem seq̄ris} ^{morī}
Lum bene patres: crimine patris obi
^{dixit} ^{nō dum sum a deo senex}

Algnus ait. tanto non vixi tempore. predo
^{dicit} ^{s̄ adhuc. f. lup⁹ gerēs furtū. f. agnū necat}

Sic tonat: an loquaris furcifer. huncq; vorat
^{innocētī agno. f. lup⁹. occasione interficiēdi}

Sicq; nocet innocuo nocuus. causamq; nocendi
^{s̄ p̄ torū mūdū} tales tyrāni

Inuenit. hi regnant qualibet in parte lupi

Hic ponit documentū q̄ mali tyrāni ⁊ potentes de facili inueniūt eam
nocendī paup̄ib; ⁊ impotētib;. qd̄ sic inuit. Nā qd̄a tpe dū lup⁹ ⁊ agnus
simul biterent. tūc lupus q̄uis stetit in pre superiori ⁊ agn⁹ in pre inferiori
tū cū haustū faceret erexit se ⁊ dixit ad agnū. Tu (q̄ lanā portas in des
ceptōem) semp̄ meis offensis insists. Algn⁹ p̄o ad hāc vocē tremid⁹ tū
mide rīdit sic. Dñe potēs q̄re mihi tā aspere loq̄ris innocētī. cū ego par
uulus nullas offensas tibi inferre possem. At turbas aq̄s q̄s biterē vo
lo. Rīdit agn⁹. salua reuerētia q̄ tu stas sup̄ius longe a me ⁊ ego inferi
us. quō p̄ possem tibi aq̄s turbare. Tūc autē exasperat⁹ lupus ait iterū
Tu nimis es garrulus: ⁊ iurgia mecū multiplicare p̄sumis sicut pater
tuus. q̄ nō dū trāfactis trib; mensib; de eodem in hoc loco mihi fore fecit.
qd̄ in te merito redūdabit. Et ait agnus Cur sic in me patris culpas re
fundis quī nō dum natus eram. Ait lup⁹. q̄ sic loq̄ris mihi volo te cor
rigere. ⁊ irruēs in eum guttur eius crudeliter apprehendit ⁊ finem p̄boꝝ
fecit. Moraliter sic tyranni faciūt cū innocētū res vel mortē cupiunt
sive iuste sive iniuste eos spoliando opprimunt

ill⁹ aialis viam ^{in occursū illi aiali}
Uris iter rumpentem lacu venit obuiam muri

hoc aial clamosa auxiliū impeditre desiderat

Rana loquat. et opem pacta nocere cupit

^{oem modū} ^{.i. pestilēti} ^{s̄ praua}
Dum genus pestis superat mens dissona verbis
^{volūtatīs} ^{dulciloquiū} ^{ornat}

Lum sentis animi florida lingua poscit

^{tale aial} ^{tale aial cū filo annectat} ^{ausa est}

Rana sibi murem filo confederat: audet

^{alligare cū filo} ^{frāgere p̄ fraudē} ^{fidelitātē}

Flectere fune pedem. rumpere fraude fidem

^{.i. rane p̄nectit} ^{.i. muris. f. rane intēctio. f. muris}

pes coit ergo pedis. mens a mente recedit

*Getopriacum...
pagnam...
non est...
cand...
no...*

*Demure
et rana*

Liber Esopi

vide .s. rana z mus sez rana .sez murē
Ecce natant .trahitur ille .sed illa trahit
sez rana cedit ad fundū periclitari faciat
Emergit .vt secum murem demergat in ymo
periculū maris naufragiū parit .i. fiducia
Naufragiū faciens .naufragat ipsa fides
nitit ad fundū natate .i. eleuat se pertrahat

Rana studet mergi .sed mus emergit z obstat
periculo p̄tātes augmētāt .i. pauor

Naufragio vires suggerit ipse timor
talis quis feroci capīt .i. bellū

Miluis adest .miserum truci rapit vngue duellum

.s. milu? sez rana z mus intestina fracta natāt

Hic iacet .ambo iacent .viscera rupta fluunt

sez oēs illi dicūt impedūt

Sic pereant .qui se fatentur z obsunt

.i. q̄ intēdit aliū decipe

Discat in aurorem pena redire suum

Hic ponit documentū q̄ nemo dz alteri aliqd̄ p̄mittere q̄d nō intēdit fa
cere .q̄ sepe alios intendētes decipe seip̄os decipiūt .q̄d innuit nobis p̄
ranā z murē? Hic in ostio molendini sup̄ limen residēte .supuenit rana
ex campo .z mure salutato cui? illa dom? esset eū interrogauit .quā suam
esse rēdit . Rogauit ḡ rana ip̄m murē vt ip̄am nocte illa in hospicio susce
peret . Cui mus benigne eā intrare p̄cessit .factaq̄z hora cene apposuit ei
grossam farinaz dicens ei vt lete p̄mederet q̄z bñ sibi faueret . z si meliora
haberē etiā opponerē . Et placuit rane locus z cibi . sed cū potus diu ex
pectatus nō venit . rana ḡ potu assueta sitibūda tristis recedit . z dixit q̄
mallet esse sub molendino absq̄ tali cibo q̄m molendino sine potu . Cui
mus ait molestū sibi eē q̄ oblata sibi nō placerēt . z iurauit se nunq̄z eā bñ
pcuratā fuisse . z de illo bñficio recōpensam se velle habere dixit . Illis au
ditis rana rēdit . q̄ si secū ad sua velle trāsire sibi reddere velle cibū cur
potu in copia? Cui mus assentiens pariter iuerit p̄ prato ad fluuiū . erat
aut̄ rana ore plena . z mus incipēbat deficere ex itinere . sed ip̄m rana cō
fortauit . et in vicino domū suā esse dixit . tandē itaq̄z prato a mure vit p̄
transiro venerūt ad fluuiū . z ait rana . hanc aquā trāsire debemus q̄z do
mus mea hic vltra est . Fessus igit̄ mus ex longa via atrediatuſ ad ras
nā sic inq̄: amicitia tuā inuite p̄do . sed hospiciū tuū adire nequeo . q̄z ros
re parit̄ grauatū adhuc grauioribz aq̄s me p̄mittere nō audeo . Ait ḡ
rana . turpe est nō desistere z viā breuē non p̄ficere : si fessus es z debilis
ego iuuabo te nē in aqua deficias . faciamus ergo sic filo nos alligabim?
tu in collo z ego in pede meo . z sic te adiuuabo . Oculis dicitis mus acq̄
euit . Fessis itaq̄z in medio fluminis iam positis rana exclamando dixit .
ego p̄fisa nimis meis viribz iam deficio z ad profundus yncor̄ pericurga .
Ip̄m eoz se submersens muri machinata est naufragiū . z sic mure ad

Liber Esopi

huc existente ad litus fraudem intellexit. et sic orta est ibi lis magna in
ambas partes: illis in partē trahentibus. rana namq; ad fundum traxit z
mus ad litus. Dū cū sic parē p̄tenderēt. miluus (qui forte spectatrix
erat) miserū dirimū duellum. marem vnguibus arripens. z annexā ranā
similiter trahens. qui cū se ad morē trahi videret sic fertur locuta fuisse
Qui socio suo parat opprobrium nō immerito cadit in laqueū. Ille
gorice per ranam p̄telligit caro humana. per murē autē intelligit anima q̄
aduersus carnē semp̄ militat. caro p̄cupiscit aduersus spūm: z spūs ad
uersus carnem. Caro em̄ nititur trahere animam ad terrena z carnales
delectationes. anima vero resilit ad bona opera. et istis sic litigantibus ve
nit miluus. i. diabolus quasi bolus. i. morsus duorū. scz corporis z anime
et rapit ambo. Vel aliter. sicut tangitur in fine littere. per ranā intelligū
tur deceptores bonū dicentes sed deceptōem intendentes. z sepe p̄nū
gat tales in illam (quam alijs preparauerūt) foueam cadere. Juxta illud
Incidit in foueam quam fecit

corā iudice coheret scz ad iudicādū aduertit
Et causam canis vrget ouem. z arbiter audit
soluat .s. p̄cessum scz ouis .s. detere panē

De cane
et oue

Reddat ouis panem. vult canis. illa negat
in pre canis p̄tra ouē. restat restat restat scz isti tres
Pro cane stat miluus. stat vultur. stat lupus instant.
pmisit restituere tribuat

Panem (quem pepigit reddere) reddat ouis
soluere scz ouis nō tenet scz ouis restituere

Reddere non debet. nec habet quod reddere possit
soluat iudex restat agno

Et tamen vt reddat arbiter instat oui

ideo quōis adest s^c ouis .i. lanā

Ergo suum licet instat hyems pretendit amictum

.i. frigidū ventū sustinet lana s^c ouis

Et borcam patitur. vellere nuda suo

medicā acq̄rit pigricia restatē

Sepe fidem falso mendicat inertia teste

innocētia delicti astucia decipi

Sepe solet pietas criminis arte capi

Neic autor ponit altā fabulā dicens q̄ quodā tpe canis traxit ouē in eam
pro pane quem dixit illi p̄cessisse. sed ouis hoc negauit dicens se nunq̄
panē a cane mutuassee. Iudex ergo canē interrogauit si testes haberet seu
fidei iussores. qui tres testes noiauit. scz lupum miluum z vulturem. et iu
dex ab illis veritatē req̄rit. ac illi testimoniū veritatis canī dederūt. qz
parte habere sperabant in oue si damnaret. Iudex ergo p̄cepit quatenū
de debito suo canis satisficeret. ex quo idoneis testibus p̄uicta esset. sed illa
misera ouis nihil habuit p̄ter lanam quod dare posset. z hyems erat

Liber Esopi

canis fortiter instabat. ouis glanā exuens eā cani p̄tante z nuda remā
sit. **C**anis autē hac sacrificōe nō p̄tē? in pellē ipsius pepegit. z irruens
sup eā cū fallis testibz suis lupo z miluo miserā illam miseriores reddidit
Doralit hē pueri z fallaces faciūt qm̄ res alioz appetit tūc cū suis cōs
plicibz tractat qualis iudicijz suis eos subuerrere possint

De potentibz
et paupibz

i. equali euerus dona accipiāt

Tratione pari fortune munera sumant
accipiūt pacē agn? ista q̄tuor aialia

Sumunt fedus ouis capra iuuenca leo
illud aial. p̄ns est s^c p̄dcā q̄tuor aialia possessor

Ceruus adest. ceruum rapiunt. leo sic ait. heres
s^c datur

Primae partis cro. nam mihi primus honor

pregit fortitudo

Et mihi defendit partem vis prima secundam

donat terciā p̄tē n̄sus

Et mihi dat maior terciam iure labor

frāgit dilectiōem

Et pars quarta meum (nisi sit mea) rumpit amorem

bona cōta s^c leo possidet debiliores opprimēs

Publica solus habet fortior yma premens

potēti iūgat debilis postulat p̄ns fabula

Ne forti societ fragilis. vult pagina presens

q̄ debili fidelis nō sciat diues

Nam fragili fidus nesciat esse potens

Hic ponit documētū q̄ hoies paupes (q̄ sunt p̄ue potētie) nō debēt se so
ciare potētibz. qm̄ potētes semp volūt h̄re p̄tē meliōrē. qd̄ inuicē nobis q̄
leonē caprā vaccā z ouē. **I**sta autē aialia p̄pactū fecerūt inuicē q̄ quccun
q̄ rapina eis occurreret illā inter se diuiderēt **E**cce dicit autē q̄ capiebāt cer
uū quē in q̄tuor pres diuiserūt. q̄ diuisiōe facta dixit leo. ex q̄ rex suz ideo
rōne regalis dignitatis p̄ma ps erit mea. sc̄da ps etiam qz fortior vobis
sum. terciā ps mihi iure debet. qz vobiscū laboraui. q̄rtā ps p̄tē si q̄s
eage voluerit me? nō erit amic?. q̄re alia aialia timore leonis p̄culla fugi
erūt. z nullā p̄tē acceperūt **D**oralit p̄leonē intelligunt potētes z per
alia aialia intelligunt impotētes. si autē p̄tingat q̄ paupes h̄nt aliqd̄ diui
dere cum potētibz. potētes accipiūt pro se partes meliōres

natar portās massam carnis dat s^c de se

At canis ore gerens carnem. caro porrigit ymbra

adheret inuadit vndas

Umbra coheret aquis. has canis v̄get aquas

s^c h̄nde s^c quā habebat vero lucro scz ymbra

Spem carnis plus carne cupit. plus fenore signum

De cane et
sua ymbra

imale simili
quidā

Lum commento

lucri veri s^c canis quā hēbat s^c carnis hūde)
Fenoris os aperit. sic caro spesq; perit

p incertis dimittit
Non igitur debent pro vanis certa relinquī

s^c bona aliq; diligit statim s^c bonis
Non sua si quis amat. mox caret ipse suis

Hic au. po. aliam fabulā cui⁹ documentū est. q; hō prudens nō d; dē
mittere certa quīs sint modica p incertis q; reputant magna. q; modica
res certa plus v; q; magna res incerta. iuxta illd⁹ Plus v; in manib; pas
ser q; sub dubio grus Istud nobis innuit p canē qui narrauit p aq; mas
sam carnis in ore gerēs. z vidit in aq; vmbzā carnis maiorē q; erat frus
stum qd hēbat in ore. z sic cupiēs illud frustū magnū apit os ad capiēdū
illud. z sic tandē cum os apūit amisit tam carnē verā q; vmbzā carnis

Allegorice p canē intelligit hō pccus vel auar⁹ q; multoties qrit bona
aliena. z qnq; pūgit p ralis ex nimia cupiditate amittit bona ppria Vel
aliter p canē possum⁹ intelligere hoiem. q; dimisso pō bono inheret bonis
terrenis. iō finalit remanet vacu⁹. eo q; ipso moriēte summū bonū nō qst
uit. vñ bona tpalia dimittit moriēs in man⁹ alioz. z sic a se transeūt bo
na tpalia sic acq;stra. z cum hoc amittit bona eterna

mulier maritaf collectio vicinoz letaf
Emina dum nubit furi vicinia gaudet
sapiens narrat

De fure vxo
rem ducēte

Vir bonus z prudens talia verba mouet
pheb; duxit vxorē illi⁹ dei h elemētū qrimonijs

Sol pepigit sponsam. iouis aures terra querelis
pcussit rōem qre esset tristis dixit

Pertulit. z causam cur foret egra dedit
vroz vno qd fiet. s^c generat⁹ sol

Sole necor solo. quid erit si fuerit alter
quantū sustinebo faciet caliditat; copia

Quid patiar: quid aget tanta caloris h; emis
inhibet hec fabula dare s^c illis

Hic prohibet sermo letum prebere fauorem
maleficia ppetrarūt maleficia intendūt

Qui mala fecerunt. aut malefacta parant.

Hic au. po. aliā fabulā. q; qdā tpe fur qdā duxit vxorē. ad cui⁹ nuprijs
as vicini puenerūt gaudētes z letātes. qd vidēs vir qdā discret⁹ z sapiēs
prulit hanc fabulā Quodā tpe sol debebat ducere vxorē. vt filios sibi cō
formes generaret. qd pcipiēs vniuersa terra p siderās piculū qd inde im
mineret. z dixit ardores vni⁹ solis se vir posse tolerare. qd f; fiet si ples so
les generarent. z clamās in celū q; rulosis vocib; iouē summū deoz inuo
cauit. q; tenus illi piculo obuiaret. Iupit autē miscdia motus pcepit solē
sine vxore pmanere. Quasi di. iste vir sapiēs Q vos boni vicini res v; as
pditis p istū vnicū fuerē. qd f; erit si iste fur alios genuerit fures. qre mul

Lupum commento

tum lupi p̄ter agit̄is q̄ ad nuptias ei⁹ venitis gaudetes. Ista fabula docet nos moralit̄. q̄ melius est h̄re vnū principē q̄ plures. nā si plēs sint subditi eis nō sufficiūt. z illis p̄ honore discordātibz nescit p̄tis cui ad h̄e reat. vel sub q̄ tutius viuat. z sic rapine homicidia z alia mala oriunt̄.

stricta torquet collī s̄ in collo

Rta lupum cruciat via gutturis osse retento

s̄ lup⁹ petit cyurgicū dona tribuitur⁹ auxiliū

Vendicat medicum. multa daturus opem
tal' autē p̄mia poscit ex gutture lupi extracto

Brus promissa petit. de faucibus osse reuulso

s̄ grai dixit ecce .i. ex grā salua

Lui lupus. en viuis munere tuta meo

potuissem abscindere

Nonne tuum potui morſu precipidere collum

p̄m̄ium

Ergo tuum munus sit tua vita tibi

subuenisse s̄ hoibz puerſa s̄ hoim

Nil prodest prodesse malis. mens praua malorum

ingrat⁹ accepti nō veret̄ beneficij

Inmemor accepti non timet esse boni

Hic au. po. aliā fabulā. cui⁹ documentū est. q̄ nō expedit malis hoibz bñfacere. q̄ sunt inḡti z beneficioz imemores. z istud innuit nobis p̄ lupū et gruē. Quodā em̄ tpe dū lupus p̄sumpt⁹ carnibz ossa roderet. z p̄ricula ossis gutturi ei⁹ inbelisser. magnūq̄ dolorē sibi intulisser. lupus q̄ potēs in curia regis leonis vt summ⁹ p̄positus regis fecit oēs bestias p̄gregari sperās ab aliquo medelā sui doloris p̄cipere. q̄sicut si aliq̄ bestiaz h̄ret artem medicine. q̄ suo poterit subuenire dolori. Z id ducta est itaq̄ grus ad lupi infirmū presentīā. que salutiferā p̄mittit lupo medicinā. si p̄ suis laboribz premiū p̄sequi posset. lupus q̄ his p̄bis p̄solatus dixit se in tanta necessitate p̄stitutiū nullis velle peere exp̄sis. p̄mittit q̄ munera m̄gna si sanitate p̄sequi posset. Brus autē collo suo in guttur lupi imisso cām sui doloris extraxit. z sic lupus sanat⁹ est. quo facto grus suam petijt mercedē.

Qui lupus r̄ndit. nōne magna mee pietatē munera recepisti dū de guttore meo caput tibi sanū emisti. si q̄ sapiens esses h̄ munere cōtenta fores et maxie cum scias gruinās carnes me desiderare z tibi sanas eē in hac infirmitate. Moralit̄ p̄ gruē intelligunt̄ paupes z impotētes. q̄ sunt sub potentioribz. videt̄ em̄ eis q̄ paupes sufficiētē p̄ suis laboribz recipiāt mercedē q̄ eos viuere p̄mittant. z residua bona (que h̄nt) sibi nō viurpāt

de dolore p̄tus p̄querentē dulcedie facundā

E partu querulam verborum neccare plenam

p̄passa acceptat i domo p̄u grauidā

Pro cane mota canis suscipit cede canem

cans recedit i domo q̄rendo pastū recūbit

Hec abit. illa manet. hec curſitat. illa quiescit

De lupo
et grue

De duobz
canibus

Libeꝛ Esopi

s^c canis p̄ dolore destruit requies
Vivie tamen a partu humpitur illa quies
s^c canis reuertit restituit suā domū perit
Illa redit. reddiq; sibi suz tecta precatur
claudit canis ymmo magis s^c claudit
Obserat hecaurem. nec minus aure domum
magis p̄ualere p̄bamiacia estimat p̄lia .s. p̄ce z minis
Ius prece posse minas putat hec. plus bella duobus
cognoscit valere p̄bamiacia s^c pl^o posse
Noscit posse minas plus prece. verba minis
p̄qñ canē munitat .s. carulus
Cum doloꝝ hanc armet. plus matrem filius armat
locū dat s^c canis .s. matri cū filijs
Ledit sola gregi. causaq; iusta perit
nō tene securū dulcib; fidē hātere
Non satis est tutum mellitis credere verbis
.i. ex blāda loquūtōe oriri

Ex hoc melle solet pestis amara sequi

Hic au. po. aliā fabulā. cui⁹ documentū est. q̄ nemo dz fidem adhibe
re blādentib; z adulatib;. z istud innuit nobis p̄ duos canes Quodā em
tpe canicula qdā ingruere prus tpe cum aptū diendi nō h̄et locū roga
uit aliā caniculā vt ipsaz in hospitū recipet donec catulos suos ad lucē
p̄durisset. q̄ precib; eius acq̄escens ipsaz in domū suā intrare pmisit. par
tu vero edito mox iussit vt aliud sibi hospitū pcuraret. eo q̄ p̄pter angu
stiam domus eam sustinere nō posset. Illa autē p̄pter p̄tum adhuc languē
da instat z rogat vt eaz toleret donec catuli eius ludere possent. hospita
vero victa p̄cib; p̄cessit ipsi Post hoc p̄o cum catulos ludere videret. ite
rū monuit eam ad aliud hospitū. pcurandū. mater autē catuloꝝ ait. quo
animo potes talia loqui. z ita nos p̄ristari cū iam gelidus borcas nives
voluat. z glariat. buma oēm testā p̄stringat. s; age misericoꝝ dit nobiscū
humanit nos tollerādo vsq; ad amena estat. tpa cum exire poterim⁹ et
hicinde discurrere. Hospita itē p̄cib; placata vsq; ad estatē eā tolerantē
Facta ḡ estate iussit ipsam sine oī p̄tradōne domū exire. qz nec prece nec
p̄cicio ipm de cetero sustinere veller. Videns ḡ canis q̄ ampl⁹ precib; p̄
ficere nō posset cepit minari z ait. Debilis ē tua p̄as z mirū est q̄ pures
sola nos oēs expellere. meo ḡ p̄silio p̄bis tuis p̄cas. qz fortes mō sunt cas
tuli nri z feroces. q̄ si multū nos minari volueris tūc ve tibi z pelli tue.
et dom⁹ (quā tuā dicis) in nros veniet vsus. Horalit sic callidi hoies
simplices quosq; decipiūt. z blandis adulationib; p̄mo eos rogitant. et
postea suis domib; z bonis eos violenter eliminant.

p̄qñ fulget terra aq̄ gelata phitet vndaz De colubro
Um nive candet humus. glacies dum sopit aquaz et hospite
aurum: in talē serpentē rigida turgēt
Rursus. in colubram turbira seuit hyems

Liber Esopi

serpentē serpentē fouet bonitas frigus
Hunc vidit hunc reficit hominis dementia: ventum
repellit moderat calore frigus

Temperat huic tecto. temperat igne gelu
reuerſit recedit calescit

Uer redit. ymber abit. estas cum sole calescit
maliuolus s' coluter

Sic importunus fit magis atq; magis
euomit venenū serpens intorcat domū

Dre serit virus coluber. sic toxicat edem
dixit serpēti nō reuerſur' recede

Hospes ait colubro. non rediturus abi
nō abcessit serpens recedere manet

Non abijt coluber. nec vult exire. sed heret
apprehēdens hospite sibilatōes asp̄as facit

Amplectensq; virum sibula dira mouet
tribuere cupit hō maleficus p̄ bono malum

Reddere gaudet homo nequam pro melle venenum
p̄ beneficio damnū p̄ clemētia fraudē

Pro fructu penam. pro pietate dolum

Hic au. po. aliā fabulā. cui' documentū est. q' hō cauebit malis hoīb' impēdere beneficia. qz mali p̄ bonis sibi impēſis sepe mala reddūt. sicut innuit nobis p̄ colubrū Quodā em̄ tpe coluter rogauit quēdā virū vt ip̄ sum frigore intēſo instāre in hospitiū reciper. vt sic frigora euadere posset Vir autē misericōdia motus sup̄ colubrū in hospitiū recepit eū. z ad ignē cale fecit Coluter autē sic calefact' cepit emittere virus suū z totā intorcatūe domū. quāobrem hospes dixit ei vt domū suā exiret z ampli' nō reuerſ' teref. Coluter autē exire nolens virū amplexus est. z veneno infecit eum.

Allegorice p̄ colubrū p̄t intelligi carnalis delectatio. q' dum bene foue rur z nutrit venenū suū fundit. z sic hospite (i. hoīem q' eam admittit) p̄ pctm̄ intorcat. z q̄nto diuti' morat' tanto difficili' expellit. Hozalī' p̄ colubrū intelligunt hoīes prauī z ingri. q' malū reddunt p̄ bono

p̄sumit fatu' scz' apro loq' salue
Audet iners forti dicere frater aue

mouet p̄ verbis respōsa dedignat

Uibrat aper pro voce caput. nam verba superbit
dare p̄pescit p̄ mortio crudelē

Reddere. sed dentem vit tenet ira trucem
aper dicit reprobū. s. nobilis aīalis cibū

Sus tamen ista mouet. vilem dens nobilis escam

De asello
et apro

Lum cōmento

Prēnit pigricia secur⁹ s^c tu asine
Spernit. desidia tutus es ipse tuis

farua offendi prudēs hō derisu
Non debet stolido ledi prudentia risu
fatuus eruditum .i. accedere

Non stolidus doctum debet adire iocis

Nic autor ponit aliā fabulā. cur⁹ documentū est. q^d stolidi z indocti nō
delēt deridere doctos z prudētes. neq³ debent offendi derisionib⁹. Istud
innuit nobis p^r apriū z asinū. Quodā em̄ tpe asinus obuiauit apri z in
cepit ironice loq³ ad apriū ipm̄ subfannādo suis derisionib⁹ dicens Esper
bone frater aue. Esper audies illā salutatōem ironicā nō rīdit. sed moue
bat caput. qz dedignabaf loq³. z irascebat in tantū q^d vix tolerare potuit
et dixit hec verba asino. Deus dens spernit escā vilem z desidez. q^uerit
p^rter tuā desidiā z vilitatē es rarus. Doraliter p^r asinū intelligunt se
cuclares z indocti: p^r apriū intelligunt docti z spūales. qui sepe derisōes
et detractōes a secularib⁹ z indoctis patiūtur. quas patienter z lere suff
ferre debent. qm̄ inde magnū psequūtur pm̄ium

cāpester opidanū recipit i hospicio

Usticus vrbānum mus murem suscipit ede

prander cib⁹ volūtate

Lomedit ad mensam: mensaq³ mente minor

De mure do
mestico et
campestri

In macro puiuis sufficit libertas

In mensa tenui satis est in mensa voluntas

nobiles facit degeneres vult⁹ ingenu⁹ cibos

Nobilitat viles frons generosa dapes

p^rpleto timō i cibarijs s^c murē sezimitādo ipm̄

Facto sine cibis. vrbānum rusticus audit

muris mus cāpester vadit ciuitatis diuitias

Urbani focus. tendit in vrbe opes

vide cellariū intrā mīstrat mus vrbān⁹ muri cāpestri

Ecce penu subeunt. inseruit amicus amico

intēdūt p^radio cibaria puiuiū portat

Inuigilat mense. fercula mensa gerit.

meliorat escam largisue dat pietas faciet

Emendatq³ cibum. conditq³ clementia vultus

p^rmessatōem disponit. magis cibo vult⁹ reuerētia

Conuiuia faciat plus dape frontis honoz

vide clausure sonū facit ianuas aperit

Ecce fere clauis immurmurat. ostia laxat

s^c mures pauēt fugā capiūt occultāt

Ambo timent. fugiunt ambo. nec ambo latent

vrbān⁹ cāpester obscura loca motu querit inani

Hic latet. hic tenebras cursu mendicat inepto

Liber Esopi

adheret parieti cāpestris pōdus

Assuitur muro reptile muris onus

.i. dulcīa clausa in penoze

Blandia penū clausa parcit fortuna timenti

pro sed

.i. tali passione

Ille tamen febricit. teste tremore tremens

scizille

formidolosum

Exit qui latuit. timidum sic lenit amicum

sis letus

Gaude. carpe cibum. hec sapit esca fauim

.i. loquit. s. mus occultat sub istis dulcib; cibarjjs

Fatur qui latuit. latet hoc in melle venenum

nō estimo

Fellitūq; metu non puto dulce bonum

voluptatē

puenit

Quam timor obnuat. non est sincera voluptas

solicitanti

s^c comedentis

Non est sollicito dulcis in ore cibus

cōedere magis volo

.i. esse in ghēni timore

Rodere malo fabam. q̄s rodi perpete cura

cibaria sollicitudo quotidiana

Degenerare cibos cura diurna facit

.i. sollicitudinib;

tristitia

His opibus gaude. qui gaudes turbine mentis

inediam

abūdans

Pauperiem ditat par opulenta meam

ista dulcīa cibaria retine

amena

Hec bona solus habe que sunt tibi dulcīa soli

tribuit

cibarijs

secura

Dat precium dapibus vita quieta meis

reuertit

peligit secura

Finit verbo. redit. preponit tuta timendis

ille

abhorret securi

cupit

Et (qui summa timet) tutius una petet

inopia

accedit

Paupertas (sileta venit) tutissima res est

molestior

pauperē reddit

Tristior immensas pauperat vsus opes

Hic ponit documētū q̄ melius est possidere pauca cū securitate z libere

q̄ multa cū seruitute z timore. Ad designat nobis p̄ murū siluestre z v̄z

banū. Quod ā em̄ tpe mus siluestris inuitat ad prandiū murē v̄zbanū

p̄ponēs sibi ea q̄ habebat. q̄ licet modica erāt z minus p̄ciosa v̄rebat tū

Lum cōmento

ets cū securitate. qdā autē die cū ista cibaria muri vrbano nō placerēt res
dixit ad ciuitatē 2 duxit secū murē siluestre. q̄ parit intrauerit cellariū. qd̄
in cūctis bonis sibi p̄petētibz habū dabat. 2 sic delicata faciebāt p̄uita
q̄ adeo placuerūt muri siluestri q̄ ampli⁹ nō intēdebat redire ad nentus
sed ibidē delicate viuere putauit. qz piculoz 2 aduersitatū sibi iminētiuz
adhuc erat ignarus. Cū autē isti duo mures sic comedēdo gauderēt sup
uenit famulus dom⁹. ad cui⁹ introitū p̄e nūtio timore ambo mures fu
gerūt. 2 Dus autē vrbanus (q̄ erat ibi nor⁹) ad locū fatis tutū fugit. sed
mus siluestris antroz ignar⁹ quo latitaret locū nō inuenit. tū ad obscu
ra cucurrit se occultās donec famulus exiret. Duo recedēte ad escā sunt
reuerfi. sed mus siluester p̄teritus 2 tristis in fine mense sedit. Cui mus
vrbano dixit. cur sic sedes ad mēsam tristis. 2 mede 2 sis ler⁹ ista cibaria
melle s̄z dulciora. Rndit mus siluester. vere sub hoc melle later venenū
qz magno timore s̄z mellita. nec est sincera voluptas quā tantus timor
obscurat. nec p̄t esse cibi dulcis in ore sollicito. Quz bona mihi non minī
strasti sed mala. qz q̄ latent nō reuelasti. Ergo em̄ putauit tecū viuere in se
curitate. s̄z tā video multiplices causas tue miserie. qz oz te timere hoies
et caros q̄ semp tibi insidiant. Sine ḡ tibi bona vestra 2 mala. 2 habere
ea q̄ tibi natura p̄cessit. mihi autē modica p̄ulit de qbz p̄tentoz His die
bis mus siluester recessit 2 Horatiansatio patz supra

hoc aial

.i. linic

De vulpe
et aquila

Um vulpes aquilam pro rapta prole perungit

dulcedine .i. plem restituere aqla

Welle precum predam reddere nescit auis

proles .i. genit⁹ pauet .i. glutiētis

Preda gemit. natusqz timet cibus esse gulosi

litravit filios astutia

Sed redemit natos. vnilis arte parens

arborē cingit quis lignis .i. h̄is

Arborum zonat stipulis 2 vimine truncum

.i. magna ligna astuto .i. vulpe .i. ardorē

In stipulas docto dirigitorē facem

natos illius auis ascedit multirudo

In pullos aquile consurgit copia fumi

abhorret illud aial mitigat .i. aqla

Hunc timet 2 vulpem prouida placat auis

nō existat dilgētā adbiteat nocere

Non sit qui studeat. quia maior obesse minori

potēt nocere min⁹ potēs

Lum bene maiori possit obesse mino

Hic autor ponit altā fabulā. cui⁹ documentū est tale: q̄ hō fortis 2 nobi
lis rōne sue potentie 2 fortitudinis nō debz inferre nocementū misero et
mpotentī. qz sepe p̄tingit q̄ paup 2 debūlis infer nocementū diuiti et
potenti. Oc istud inuuit nobis p̄ aqlā 2 vulpē. Vulpes quodā tpe erat

Libri Esopi

in cauerna sua. z puuli sui foris decurrebāt. quos cū vidit aqla diligent
 eos obseruauit donec aliquos apprehendit. q̄s tandē apprehesos cū vn̄
 guibz suis p̄meret clamauerūt. Mater ad clamorē eorū egressa vt eos dē
 mitteret aqlā rogauit. Sz illa hoc non posse fieri asseruit. qz pullos in nē
 do suo multū esurientes haberet. q̄bz illi neccārij forent. quo dicto nidū pe
 tit aqla. vulpecula post eā clamitante frustra. et quousqz potuit puulos
 suos p̄sequēbat. Cū ḡ videret vulpecula q̄ p̄cibz z clamoribz nihil p̄ficeret
 ad solitas se quertit artes. Arripit ḡ ignitā faculam. z aridis ignis
 collectis arborē in (q̄ sedit aqla cū pullis) circūdedit igne. quo supposito
 ad aqlā dixit. Fac nō pullos tuos z temeripm saluā si potes. Nō es
 go auditis aqla materna pietate sup pullos mora p̄ eis vulpez rogat vt
 ignibz p̄cere vellet z arborē nō p̄bureret. qz puulos suos adhuc sanos res
 ciperet. Moraliter p̄ aqlā intelligūtur diuites elati z p̄tumaces. q̄ pau
 peres premūt z spoliāt. nec eos ad se clamātes eradiūt. Sed cū veni
 rit ignis diuine vltōis. vellent vtiqz se ablata restituisse

illū auis diuidit

De concha
 et cornice

Des aquile predo testudinis aera scindit

testudinē testa abscondit latera abscondit

Hanc sua concha tegit. cornua longa tegent

hac amonitōe talis auis auisat insulsum

Hoc monitu cornix aquilam premunit. inceptum

geris laborē salubre scz cornici

Fers onus. ac fiat vtile crede mihi

fers testa alimētū capit illud

Quod geris in concha cibus est. tibi surripit illud

testa alimētū testā .i. p̄tere

Concha cibum. concham frange. cibusqz cadet

.i. testam p̄cibz fruere .i. arte

Ut concham frangas pro viribus vtere sensu.

conchā summa lapidea terra

Hanc (si celsa cadit) sarca frangit humus

desepo fatū? circūcē? tēpestare

De se stultus homo subuersus turbine lingue

cadit scz hoies inq̄tudo capit

Corruit. et fortes ista procella rapit

Nic autor ponit altā fabulā: cuius documentū est: q̄ paupes z impore
 res sepe faciūt subtilitate z calliditate. q̄d fortes z potētes viri p̄ficere ne
 queūt. Istud em̄ ostendit nobis p̄ testudinē z cornicem. Quodā em̄ tpe
 aqla secus mare ambulauit piscationis cā: sed nullo p̄fice inuonto rapuit
 conchā que testudinē intus habebat. hanc ergo vnguibz rapuit z ad litē
 deuertit vt ibi suis vsibz applicaret. sed concha que indurata erat nec vn
 guibz nec rostro frangi potuit. et sic nec vi nec arte testudinē habere potu
 it. Cornix ḡ que aderat vidēs aquilam frustra laborare. accessit p̄pius z
 dixit aquile. si me p̄mitras tecuz habere prem testudinis monstrabo tibi.

Lum commento

modū z viam acq̄rendi hanc escam. q̄d cuz aquile placuisset ait ei cornic
 Tu in subline volare detes. z sic ex alto p̄icies conchā ad terrā petrosā
 et tūc testa fracta cibū accipies. Quila at̄ approbat p̄silū cornic. z in al
 tū volās testudinē ex vnguibz ad terrā p̄icit. quā cornic subtr̄ expectās
 p̄tinus rapuit. z sic aquilā famelicā decepit. Moralit̄ intelligit q̄ hō
 nō dz credere p̄bis q̄rumcūqz. qz sic sepe decipit. sicut aq̄la decepta fuit
 ferēte esuriē portat .i. caseū

De vulpe
 et coruo

Vulpe gerente famem. coruum gerit arbor. z escam
 rostro portās p̄ba mouēte tacet

Ore gerens: coruus vulpe loquente silet
 o corue splēdore splēdens olorē nitore excellis
 Lorie decore decens cignum splendore precellis.
 modularōe .i. oibz auibz vales

Si cantu placeas. plus aue quaqz potes
 p̄fidit .i. coru. delcetāt modularōes
 Credit auis. sic teqz placent preludia lingue
 cātāt .i. ex ore excidit

Dum canit vt placeat. casens ore cadit
 s̄ caseo vescit accidit p̄nic
 Hoc fruiur vulpes: insurgunt tedia coruo
 auget incōmoda .i. verecūdia

Asperat in modico damna dolore pudor
 amarū fert derisum decipit .i. vana
 Felicitum patitur risum quem fallit inanis
 dat dāna iniqua laus

Gloria. vera parit tedia fasus honor

Nic au. po. aliā fabulā cui documentū est tale. q̄ illi q̄ desiderāt lau
 dem vanā z transitoria gloriā sepe incurrūt damnū z opprobriū. Istud in
 nūtur nobis p̄ coruū z vulpē. Quodā em̄ tpe coruus qdā caseū pingue
 furatus erat. q̄ ad siluā reuersus in summo quercu residebat. Contigit at̄
 q̄ vulpes qdā famelica sub arborē veniret dices. O corue tu es valde de
 corus. ymmo cignū excedis in splēdore. si q̄ vox tua esset dulcis z sonora
 nō esset auis in tota silua tibi filis. His glaudibz coruus decepit vt am
 pliores p̄sequat laudes incepit cātare. z sic caseū (quē rostro tenebat) ex
 ore eius decidit. quē vulpes p̄spiciens mox rapuit. z coruū sic delusū sub
 sannauit. Moralit̄ p̄ coruū intelligunt leues z minus p̄uidi boies. qui
 falsis adulationibz z vanis laudibz credunt. z sic sepe fallunt.

Qui...
 Vana...
 ...
 ...
 ...

agguat paupem .i. nimia senectus
 Rerit miserum grauitas annosa leonem
 pigrū reddit .i. frigiditas

De leone et
 alijs aīnibz

Inglaciat corpus corqz semile gelu
 insurgit verres reddēs p̄ iniuria illata rationē
 Instat sper pensans veteri pro vulnere vulnus

Lum commento

capitis leonē cornu bos ledit
Frontis cum celo thaurus utroq; fodit
insurgit asinus piger s^c leonis pede cōcutit
Sicut asellus iners. z frontem calce sigillat
rugitu vleiscit iniurias suas

Ex solo gemitu vindicat acta leo
s^c aialia supant supant aialia expirat
Omnia que vici me vincunt omnia. dormit
prās mea recessit laus nō viget laudis opatio
Vis mea. dormit honor. dormit honoris opus
damnū intulit s^c aialib;

Cui nocē. nocet ille mihi. multisq; pepercit
.i. nō miserent^r p beneficio s^c mihi

Qui mihi non parcut. p pietate nocent
mecuat penā nō ornat s^c fidelit

Hanc timeat causam. qui se non fulcit amico
tribuere p̄sper paup perit auxiliū

Nec dare vult felix quam miser optat opem

Hic au. po. aliā fa. cui⁹ documentū est. q nemo dz se nīmū extollere in
p̄gratib; suis. nec dz nīmū agguare debiliores. q si postea ceciderit q
debilitat⁹ fuerit p̄remnet tam ab illis q̄b; nocuit q̄ ab illis q̄b; p̄fuit. qz
cū deficiat munera sepe pepercit amicitia. Istud innuit nobis p leonē. qz
quodā tpe leo qdā annosus iacebat p̄ nimio senio in lecto egritudis. ve
nerat ergo oīa aialia ad visitandū eum. distulit enī mō. qz qdā venerūt ad
plāgendū eū ipsi p̄dolēdo. alia autē venerūt ad irritandū eū z ad vindicā
dū iniuriā qdā a leone eis illatā. P̄per em̄ dentib; suis ipm̄ vulneravit
et thaur⁹ suis cornib; acrit cum trāsfodit. z piger asin⁹ frontē eius cū pe
de dire p̄cussit. His p̄ plagis leo fatigatus solo gemitu se vindicavit dī
cens. oīa aialia (que p̄s vici) iā me vincūt. qz deficit iā vis mea. z iō pe
rit glā mea. z nullus hono: mihi exhibit. z oīa aialia q̄b; p̄s rigid⁹ fui z
durus nūc me infestant z p̄sequunt. z quib; antea pepci mō derident me.

Doralit p leonē intelligunt potētes. z p alia aialia impotētes. qz ipo
tētes sepe cū fortuna mutat inferūt potētib; p̄silia his q̄ ab eis sustulerūt
.i. ludi oris s^c sue diligētia ostendit dilectōem

Urmuris z caude studio testatur amorem
.i. cū lingua rangit .i. dñm suū

Hunc lingua catulus. nunc pede calcat herum
lerat dñs planat sociū .i. mense sue
Gaudet herus. comitq; canem. comitemq; ciborum
facit applaudit .i. familia

Efficat. alludit turba ministra cani
.i. illi mō eq̄lia cibaria eandē dilectōem
Arte pari similesq; cibos. similem q; fauorem

De catulo
et asino

Lum cōmento

acq̄rere volens dixit asinus stultus
 Lucrari cupiens inquit asellus incers
 asinū cane corpis splēdor .s. ad laborē

De catulo p̄fert vite nitor. vile tergum
 s̄ dño meo .i. vtilitate catul⁹ ludis

Hec placeo fructu. sed placet ille iocis
 s̄ ego .i. ludēdo .i. tpe p̄gnio ad ludendū

Ludam. ludo placens sic ludi tempore viso
 pludū s̄ asinus accedit dño

Ut ludo placeat ludit ⁊ instat hero
 .i. placere estimat rudens s̄ dñi sui anterior⁹

Blandiri putat. ore tonans. humerosq; p̄iorum
 p̄cussit ḡuitate estimat .i. delectabile

P̄ressit mole pedum. se putat esse p̄ium
 vociferat dñs perit auxiliū aduenit .i. seruoꝝ

Clamat herus. vult clamor opem. subit ordo clientum
 coartat m̄gnis p̄terib⁹ fustis .s. asinū

Multa domat multo verberare claua reum
 nō dedit .i. cū honore s̄ facere

Quod natura negat nemo feliciter audet
 .i. nō placet inabilis .i. placid⁹ esse

Displicet imprudens vnde placere putat

Nic au. po. altā fa. cui⁹ documentū est q̄ stulti ⁊ imprudētes sepe cre-
 dunt placere prudētib⁹ p̄ ea q̄ eis mag⁹ displicēt Quodā em tpe vir qdā
 caniculā habuit multū sibi dilectū. cui canis sepe cauda pedib⁹ ⁊ ore suis
 alludebat Vidēs itaq; asinus canē sic placere dño suo cogitauit quō sibi
 arte tales cibos ⁊ fauorē apud dñm p̄seq̄ref. dicēs intra se Ego fortior ⁊
 vtilior cane sum. tñ ipse plus placet ioco ⁊ ludo q̄ ego fructu ⁊ vtilitate.
 volo etiā dño sic placere meo. Tñ egressus ad dñm vt instat canis lude-
 ret pedib⁹ p̄cussit eū monēdo aures caput ⁊ caudā suā putans sic placere
 dño. S; dñs p̄teritus cepit clamare. vñ serui accurrētes asinū diris sus-
 sibi p̄trauerūt. adeo q̄ vir semiuu⁹ euadere potuit Horat⁹ sic stul-
 ti ⁊ insipicētes volunt se intrōmittere de his q̄ natura eis nō concessit. ⁊
 fiunt inutiles in illis. ⁊ faciunt se confusos
 amena soporifero delectat

Rigida sopito blanditur filua leoni

currit cupiēs turba

Quisitat hic munum ludere prompta cohors
 excitat⁹ capit s̄ mus rogat

P̄cellus inure leo murem rapit. ille precatur
 s̄ leo ordem obdit leonis muris

Ille precem liberat. subiacet ira precī

De leone
 et mure

Liber Esopi

^{pus cogitat in corde} ^{intercepto}
Hoc tamen ante monet animo. quid mure perempto
^{honoris accipies fortes} ^{debiles redet}
Laudis eines. summos vincere. parua pudet

^{morre .i. reū paret}
Si nece dignetur leo murem. nonne leoni
^{vituperiū} ^{honor}

Dedecus. et muri ceperat esse decus
^{super debilem} ^{fortis} ^{honor} ^{supare}

Si vincat minimum summus. laus vincere non est
^{supare} ^{decēs est} ^{viciū}

Vincere posse decet. vincere crimen habet
^{honor} ^{gloria} ^{supare}

Si tamen hoc decus ⁊ laus sit: sic vincere laus est
^{honor} ^{.i. a minorū iūctio}

Atq; decus minimo fiet ab hoste minus
^{supari} ^{sequit} ^{laus} ^{supator}

De precio victi pendet victoria: victor
^{tārelaudis} ^{supari} ^{laus}

Tantus erit. victi gloria quanta fuit
^{recessit} ^{grāz actōes} ^{donare} ^{s^cmus}

Dus abit. ⁊ grates reddit. si reddere possit
^{pmittit} ^{auxiliū} ^{.i. puū interuallū tps}

Sponder opem solus. fit mora parua dies
^{p qz} ^{.i. laqos intrat} ^{s^c suis}

Flam leo retbe subit. nec prodest viribus vti
^{qreloso rugitu} ^{incōmoda pqueri}

Sed prodest querulo murmure damna loqui
^{reuertit} ^{leonē vidit} ^{psperit} ^{retia dissoluit}

Dus redit. hunc reperit: vidit loca. vincula rodit
^{hoc auxilio} ^{reddit auxiliū} ^{secur⁹ recedit}

Hac ope pensat opem. sic leo tutus abit
^{valuit} ^{destrui} ^{astutia}

Res potuit tanta minui prudentia muris
^{s^c leoni} ^{tribuēs grates} ^{.i. ad nutū muris}

Lui leo dans veniam. se dedit ipse muri.
^{s^c hō} ^{magis} ^{nō pamine} ^{.i. paupem}

Tu qui summa potes ne despice parua potentem
^{p qz} ^{auxiliari} ^{nocere} ^{nō valet}

Nam prodesse potest. si quis obesse nequit
^{Dic au. po. aliā fabulā. cui⁹ documentū est. qz dicitur ⁊ potētes debet}

paupib; miserari. est in quo deliquit debet ipsis indulgere. qz poterit in

Quin commento

in posterū paupes diuitib; pdesse. Istud innuit nobis p leonē et mur. qz qdā tpe qdā leo dormiuit in nemore. vbi mures circūcirca cursitabāt lu dentes. Accidit autē a casu q qdā mus leonē tetigerit z somnū ei turbas uerit. In leo turbatus apprehēdit murē. cui mus ait. O leo tua mihi p car nobilitas. qz nō malo aio sed casualit hoc ptingit. Leo at misericōdia mo tus murē dimisit illesum. cogitans intra se q esset sibi pius honor si mu rem deglutiret. Accidit autē postea q cum idem leo p siluā transiret in la queū cecidit. z suis dentib; laqueū dissoluere nequit. nec se a captiuitate liberare. vñ z querulose cepit rugire. qd audiens mus cui leo pus perperit vidensq; leonē laqueatū eum agnouit. z recordat^r beneficioz leonis coz; rosit z dissoluit cordas reris siue laquei. quib; dissolutis. leo liber abcessit. Et vt dicit autor ille leo dans grates muri dedit seipm ad nutū muris. eo q liberaret eum a morte. Moralit sic potētes nō debēt spnere debiles z impotētes. qz multoties paupes pnt pdesse diuitib;

Patentia vram ipsi nullum

pestis q̄uitate tal' auis suā rogat
Orbi mole iacet miluus matremq; precatur.

De miluo egrotante.

.i. dijs sacrificia orōnes
Ut pro se superis det sacra detq; preces
 dixit .i. o fili .i. sacramta

Pater ait. mi nate deos z sacra deorum

offendisti recordant .i. mala opa tua

Resisti. recolunt impia facta dei

delicti vindicātes impendūe penalitātē

Crimini vltiores pensant pro crimine penam

p qñ .i. deoz offenderes metuēda

Dum sacra turbares pena timenda fuit

miluū s' morez mansuetū s' cogit

Te cogit timor esse piūm. te pena fidelem

iste pauoz ista p̄ritio cū more tarde

Hic timor: hec pietas cum nece sero venit

deturpat suā q̄re imaculatas inhītat ecclās

Qui maculat vitam. cur mundas incolit aras

opa opprimūt q̄re opa subleuēt

Quem sua facta premunt. cur sua facta leuent

Hic au. po. aliā fabulā. cui^o documentū est. q ille q p totā vitā suā crū delit vixit in fine cū viderit mortē instare sepe frustra diuinū inuocat iurē lū. Istud nob innuit p miluū. quodā em tpe miluus magnā incidit egris tudinē. ita q de vita desperet. rogauit igit matrē suam vt p sua sanitate deū exoraret. Qui mater rōdit. fili mi tu offendisti deos z sacra deoz. iō dij recolunt tā tua p̄aua opa. q̄re dabūt tibi penā quis demerit^r p dignā sed qz infirmaris tā imploras deoz auxiliū. s; tarde. qz hec pena timēda fuit qñ peccasti. vñ timor z pena mortis cogūt te nūc esse piūm z fidelem.

De tremore et penitentia

Moralit sic vni criminosi cū viderit mortē sibi iminerit inuocat viros scōs z religiofos vt p ipsis orient ad dñm deum. sed est nimis tarde.

Linum commento

De lino et
byrundine

Linum pariat lini de semine semen
pducatur de segete s^c seminatū

fouet terra volucres monet tal' auis timore

Nutrit humus. sed aues tangit byrundo metu

byrūdo iā seminatū s^c auib⁹ maḡ picula

Hec ait. hoc semen nobis mala damna minatur

eradicare semina seminata piculis

Uellite pro nostris semina sparsa malis

s^c autū p^renit bona p^rsilia iuriles curas

Turba fugit sanos monitus. vanosq; timores

rephendit .i. ex terra .s. linū virefcit

Arguit. exit humo semen. z herba viret

irez talis auis p^rsulit obuiare futura deridēt

Rursus byrundo monet instare pericula. rident

volucres p^rcordat

Rursus aues. hominem placat byrundo sibi

.i. cum hoib⁹ morans modularōe applaudit suauit

Lumq; viris habitans cantu blanditur amico

p^rq^r p^rspecta nocere iacula

nam prouisa minus ledere tela solent

eradicat efficiunt laquei .s. agricola

Jam metitur linum. iam fiunt rhetia. iam vir

capit volucres recog^rscēs inculpat

Fallit aues. iam se conscia culpat auis

bonū p^remnit s^c p^rsiliū

Utile consilium qui spernit. inutile sumit

securus loqos iuste incidit

Qui nimis est tutus retia iure subit

Nec au. po. aliquam fabulā cui⁹ documentū est q^o null⁹ debet p^remnere
p^rsiliū alterius. q^r accidit multoties q^o respuentes p^rsiliū alioz inuriles
fiunt. vñ frequēter cis malum euenit Istud declarat nobis p^r byrundinē et
alias aues. quodā em tpe hortulan⁹ seminauit semen lini in agro. ad quē
byrundo z alie aues p^rsueuerūt venire. p^r necarijs. byrundo nō p^rsciens su
curū malū ammonuit alias aues resistere huic seminatōi dicens. hoc se
men multiplex piculū nobis inferet. q^o euellam⁹ illud ne malū inde ventu
rū nobis eueniat. sed alie aues byrūdinis p^rsiliū spreuerūt. q^o videns by
rundo suū genus puocauit. z sedus pacis cum hoib⁹ inuirit: Erat aut for
ma pacis ista. q^o neutra ps in damni alterutri⁹ cogitaret: z sic byrūdines
in signū federis in domib⁹ nidificauerūt. Tpe ḡ messis aduētiēte hortu
lanus linū sibi collegit. z retia z laqos inde p^rexit. p^r quos oēs alias aues
decipēbat. q^o sic decepte recognouerūt q^o stulte byrūdinis p^rsiliū p^remp
sissent. Allegorice p^r aues intelligere possumus pctōres. p^r byrundinē
vero spūales boies. qui sepe ammonēt pctōres vt desistāt z abstineāt a

una vena
hamillan
sena et no
pbia referenda
lipoma

Liber Esopi

peccatis. sed peccatores ammonitōem ⁊ doctrinā spiritaliū premittēs tā
dem p̄ terra dyaboli capiunt. ⁊ eterno igni tradunt

apta imitari p̄tutes ornare s̄ p̄ntem

Albula nata sequi mores: ⁊ pingere vitam

monet cūtes imiteris viā

Tangit quod fugias. qd̄q̄ sequaris iter

p̄ncipe .i. dñi indigēs .i. n̄ viuēs sine lege

Rege: carens nec regis inops. sine lege nec c̄lex

s̄ alicui⁹ tulit illaps grecie fuiturē

Albq̄ iugo gessit atthica terra iugum

securitas volūtate coegit

Libertas errore carens se sponte subegit

verecūdia s̄ acceptā vigorosior gladio

Et pudor ob legem fortior ense fuit

voluntate p̄ncipē plebs tuta petit

Ac libitum faceret regem gens libera poscit

s̄ gens remouere p̄cepta sustinuit

Et que non potuit pellere iussa tulit

inceptū laudare p̄bos corrigere s̄ hoīes

Rex cepit linere bonos. punire nocentes

quecūq̄ subleuāda subleuās p̄culcāda arcens

Queq̄ leuanda leuans. queq̄ premenda premens

aggruat .i. in noua lege

Hos onerat nouitas ciues in lege nouella

s̄ sustinere poruerūt

Quod leuiter poterant vix potuere pati

ciuitatē grauē legem gemebūdo aio sustinentē

Urbem triste iugum querula ceruice ferentem

steliiter ostendit p̄formia dicens

Esopus tangit consona verba mouens

*Vt sic au. po. aliā fa. q̄ est q̄ q̄ndā ppl̄s atthice liberrim⁹ suā nō potēs
ferre libertatē elegerūt sibi regē. qui regalipotē⁹ sceptro cepit eleuare bo
nos ⁊ opprimere malos dem ppl̄m adeo coarctēs q̄ vitā quā pus duxerit
liberrimā vix tā in fuitute obrinere poterāt. Vñ postea quereloso aio de
fleuerūt libertatē amissam. Tūc d̄r in fine. q̄ p̄istū ppl̄m quālibet fecit
ciuitatē quibz legibz ⁊ exactōibz oppressaz Allegorice p̄ istū ppl̄m intel
ligunt illi q̄ vitā liberā hñt. ⁊ nō prenti in illa subdūt se vicijz. ⁊ sic efficiū
tur serui ⁊ miserī. qz q̄ pctm̄ facit suus est pcti. ⁊ Dorak̄ hic instruit⁹
q̄ null⁹ liber d̄z se subdere fuiturū supra illō. Alteri⁹ nō sit q̄ suus esse p̄e.*

qñ ausum fuit liberas molestare

Um nihil auderet petulantes ledere ranas

rogauerūt illū deū sine dño essent

Supplicuere ioui ne sine rege forent

De pplo ac
thico regem
cligente

De erudite
suo rtorum

De ranis re
gem h̄re vo
lentibus

Libeꝛ Esopi

Ille deus isti petitiōi derisionē attribuit audax secūdas
Jupiter huic voto risum dedit. ausa secundas
orōes inopinatū audit in fluuio strepitū

Rana preces. subitum sentit in amne sonum

p qz illo deo mittēte p rege trunci iperu fluuio q̄sato

Flam ioue dante trabem. trabis ictu flumine moto

demersit repētinus s^c ranaz pauoz

Immersit subitus guttura rauca timoz

mitigato redierūt timore videre .i. tratem

Placato rediere metu spectare tugillum

manēdo a lōge pncipē valde timuerūt

Stando procul regem pertinuerē suum

postq̄ nouerūt truncū nō valere

Ut nouere trabem per se non posse moueri

p rege dederūt terciās p̄ces illi deo

Pro duce fecerunt terciā vota ioui

ira cūdia p̄mouit s^c aliū p̄culit demisit serpentē aq̄ricū

Tra iouem mouit. regem dedit. intulit hydrum

coluter aptoz incepit intrare amne

Hydrus hante gula cepit inire lacum

clamorē facit fluuio p̄mus benignēds exaudi

Clamitat ecce lacus. morimur. pie iupiter audi

odeus s^c nos odeus p̄fer solamē

Jupiter exaudi. iupiter affer opem

ranas deuorat vter⁹ .i. hydri cibus regis

Flos sepelit venter. nostri sumus esca tyranni

remoue stragis cladē tribue pacis auxiliū

Aufer cedis onus. redde quietis opem

iupit⁹ dicit op̄ratū m̄gno desiderio sustinere regē v̄m

Ille refert. emptum longa prece ferte magistrum

vilescat p̄perua lib̄ates p̄ceptas fuitus

Vindictet eternus oia sp̄cta timoz

merces floccipendit

Omne boni precium nimio vilescit in vsu

efficit amari saporis carius s^c acquisitū

Sitq̄ mali gustus dulcius omne bonum

possidet decēs est bilat⁹ tenēdo

Si quis habet quod habere decet. sit letus habendo

s^c hōis nō fiat .i. p̄uileḡatis

Alterius non sit. qui suus esse potest

Hic au. po. aliā fabulā p̄sitem fabule p̄cedent⁹. cui⁹ documentū est. q̄
hō exis in q̄eto statu nō d̄z se cito mouere ab illo Item omne bonū diu

¶ Cum cōmento

vītatū nullo amore pmixtū nequaquā delectabiliter sapit. Nā hō assuetus factus in delicijs nescit qd est delicata vita nisi qm patit miseriaz. Istud nobis innuit p ranas qui quodā habuerūt vitā multū liberā. que cū eis nō sufficeret p̄tinuis pulsabāt precibz ipm iouez vt dignaret eis pcedere regē qui regeret eas. Jupiter audiens deridebat eas. Sc̄dario instabāt rane pro regē. Jupiter audies rogatōes p̄tinuas misit eis regē cui ote? dire deberent. scz trahē. qui cū de supioribz esset p̄cipitata rotā quassabat aquā. stupebāt ergo oēs rane in aduentu magni regis. z ab eius p̄spectu fugientes in antris suis se occultabāt. Postea sono mitigato rane expos nere ceperūt capita sua ex aqua z venerūt ad salutādū regē. Cū autē vīdissent q rex eaz scz trahē p se nō moueret dicebāt q ille rex esset penitus inutilis. qz sup eū residentes viliter eū pedibz p̄culcabāt. Tūc iterū rane rogauerūt iouem pro nouo rege dicentes. illū (quē miserat iupit) liggnū esse z oīno ignarū. Jupiter ergo cū indignatōe misit eis colubz z misere magnitudinis. Coluber autē rex ferocitate innata nullū peccit. sed oēs (qs regere deberet) eripuit et deuorauit. Tūc inceperūt oēs rane a conspectu tyrāni fugere nō audientes p̄parere. sed occulte mala sua nunciauerūt ioui vt auferret regē oēs vnanimīter rogabāt. Quibz r̄ndit iupit. hātearis regē vestruz. p quo diu instestistis. z qz fuistis in pace sitis semg in miseria. Illegorice rane p̄nt dici hoies cuiuslīt status qui spernentes seruire mitissimo dño n̄ro Iesu ch̄risto applicant se seruitio diaboli q eos postea in inferno crudeliter cruciant

valconem auis capacissimi .i. luctatōes
 Accipitrem milui pullurum bella columbe
 caput dñm .i. in dñū laborat
 Accipiunt regem. rex magis hoste nocet

Demuluis
 et colūbis

scz colūte p̄qri p̄modosius
 Incipiunt de rege queri quod sanius esset
 luctatōes scz milui dñio

Milui bella pati q̄ sine Marte mori
 aliqd facis sapiēter .i. inspicere

Si quid agas prudenter agas. z respice finem
 sustinere picula desidero scz picula sustineā

Terre minora volo. ne grauiora feram

Hic autor ponit documentū q in oī ope debemus respicere finē actuum nostrorū q̄ ac? nostri nō red dūtur moraliter boni nisi ex pte finis. Illud documentū est q de duobz malis minus malū est eligendū. qd innuit nobis p colūbas sic. Quodā em̄ tpe colūte debent habere guerras p̄ra miluū. cui volētes resistere eligerūt accipitrē sperātes p eū tueri p̄ra miluū. Sed accipitrē postq̄ rex fact? est. p̄sedtur eas p? q̄ milu? eas dilacerando. quapropter colūte dixerūt adinuicē q melius esset sustinere bella milui q̄ sic interfici a rege z mori sine bello. Illegorice q̄ seruit dño p̄ uerso cā defensionis p̄dit auxiliū qd q̄siuit. Moraliter innuit q̄ quilibet in suo statu (licet patiat aliquā aduersitatē) illā debet patienter tolerare ne postea sibi p̄tingant grauiores

De fure
et cane

Liber Esopi

et sic dico clamate pieto nutrimentum

Ure vocante canem protenso munere panis
despecto tales rationes de

Sperio pane. canis talia verba mouet

tacea munera cupiit student
Ut sileam tua dona volunt. furtisq; laborant
aditu nutrimentu sustineo oia

Esse locum: panem si fero: cuncta feres
portat donu nocumeta occultat laqueus

Fert munus mea damna tuum. latet hamus in esca
cane nutrimento iste panis

De priuari cibo cogitat iste cibus

noon diligo magis nutrimento diurno

Non amo nocturnum panem plus pane diurno

ho extraneus ignito non est placidus inimicus. s. dno

Edi uena plus noto non placet hostis hero

Non rapiet nox una mihi bona mille dierum

non volo et tpe indigere saturatus

Nolo semper egenus esse. semelq; satur

latratu tuas rapinas. s. e. canis volutarie

Latratu tua furta loquar. nisi sponte recedas

canis tacet. s. fur. s. i. domo canis latrat. s. fur recedit

Hic silet: ille manet. hic tonat. ille fugit

aliquid attribuit inspicere aliquid

Si tibi quid datur. cur datur respice cum des

tribuas o ho refrena

Lui des ipse nota: teq; gulose doma

Nec ponit documentu q non oib; fides adhibenda est. sed viris honestis

et fidelibus. Na qui cito credunt cito decipiunt. et quicq; inde magna patium

tur miseria. Un fabula ista vult q non debet oib; fide adhibere nobis

munera promittentibus aut etiam dantibus. s; debemus videre eam cur dent et

ad que fine hoc datur. Ad nobis declarat q vnu fure et cane. Quodam

em tpe fur qda egressus de nocte ad aliqd furtive acqrendu a casu intra

ut domu cuiusda viri in q erat canis pugnans. q laborauit suis latratibus

fure effugere. sed fur vt iram canis paret pane ei obtulit. Qui dixit cas

nus. Pane tuu minime curo. que ad me decipiendu mihi dare cognosco

scio em q ca furandi huc venisti. et ideo mihi ptes pane vt tacea vt sic tu

cuis furari posses. qd nolo pmetere. qz misus es me puare cibo domesti

co. et ergo nisi sponte recedas tua furta meis latratibus coram oib; manife

stabo Sic moraliter saluatu est quicqd bono et fidei impenditur. qui

accipit beneficiu nunq; oblitiscitur. ad hoc semper intendens vt vicez siq

millem benefactori reddere possit.

Facile credit
quis decipit

Liber Esopi

petit pducatur .i. sus plem
Vult lupus vt pareat matrum succula fetum
solicitudinē pmittit

Delupoꝝ
succula.

Seqꝫ noui curam spondet habere gregis
dixit sollicitudine sº o lupe eº sus serues
Sus ait. hec cura careas. mihi nolo ministres
timet seruitiū pueri nostri

Horrent obsequium viscera nostra tuum
vade. remore parere .i. ples
Ꝝ procul vt tutos liceat mihi funderet fetus
vade remore clemētia pueniēs. s. succule

Ꝝ procul hec pietas non erit apta mihi
p filijs p̄cipit timorē habuisse
Pro natis natura iubet timuisse parentem

termino pcesso lupº recedit. s. sus pducit
Sine dato verbis. hic abit. illa parit
.i. hora hominibꝫ ꝛba

Tempore non omni non omnibus omnia credas
scz ille. hoī fallaci reputat fallax

Qui misero credit. creditur esse miser

Hic autor ponit aliā fabulā cuiꝝ documētū est. qꝫ nō oibꝫ fides est adhibenda. nā qui credit miseris deceptoribꝫ sepe psequitur inde miseriam:
Ad nobis declarat p lupū ꝫ succulā sic. Quodā cū tpe lupus qdā supꝫ uenit vbi parere sus deberet. ꝫ lupus accedens iuxta eam obtulit suū feruitiū dicens: Audui te in partu laborare ꝫ ergo veni cupiens tibi assistere ꝫ in tāta necessitate obsequiū fidele p̄stare. vestras tenēdo ples ꝫ modeste tractando. Cui sus r̄ndit. si mihi auxiliū ferre venisti nūqꝫ hoc melius facere potes qꝫ si festinanter procul recedas. qꝫ q̄to remotior es tanto carior mihi eris ꝫ vtilior. est em̄ turpe viris talibus interesse negotijs Nam cū aliqua mater parit ipse pater excludit ꝫ abesse iuterur. quanto magis ergo aliquis extraneus debet excludi a talibꝫ Moraliter. sic p̄ uersis ꝫ falsis minime credendū est. qꝫ malū bono p̄leant. dulcia em̄ p̄ferunt sed vulnera tradūt. De quibꝫ dicit in euangelio. veniūt ad vos in vestimentis ouiu. intrinsecus aut sunt lupi rapaces
tale elmētū illa inflatio .i. interiꝝ dolores

Terra timet. tumor ille gemit. gemitusqꝫ fatetur
q̄si annihilat. s. ea vir qꝫ mulier p̄ timorē

Partum. pene perit sexus vterqꝫ metu
inflata ē terra .i. ostēdit parituram

Cum tumeat tellus monstrat se monstra daturam
de hoc timent scz hoc dānū abhorrent

Hinc hominēs trepidant. ꝫ prope stare timent

De animalior
et ceteris

de terra et
hominibus

Libert Esopi

leticiã illa inflatio reuertit inflata tale vile aial
In risum tumor ille redit. nam turgida murē
rellus pducit. risus pauor
Terra parit iocus est quod timor ante fuit

Sepe minus faciunt homines qui magna loquuntur
efficit s^c faciēda dicit
pducit magnos parua timores

Sepe gerit nimios causa pusilla metus

Hic ponit documentū q^d p^r bosti z p^rsumptuosi sepe min⁹ faciūt q^d hoies
taciti. Concludit etiaz q^d ex minima re sepe euenit magnus timor. q^d des
clarat nobis p^r terrā. Quodā em⁹ tpe terra emisit magnum sonū z tume
bat z tremebat. p^rter q^d q^dsi oēs hoies p^re timore perirent. Et cuz terra
sic tumeret asseribat se pariturā vnū monstrū magnū z horribile quale
ante nō fuit visum. Et ergo hoies z cetera aiantia trementes non aude
bant p^re stare vbi terra sic tumberat. Postea vero terra turgida peperit
murem. et hoies hoc audientes (qui p^rus timuerūt) ridebant. z inuicem
iocabant. Est ergo documentū q^d homies (qui multa loquūtur) sepe
minus faciūt. q^d qui sunt taciti z pauca loquentes

De lupo ag/
no et capris

Ulm grege barbato dum ludit iunior agnus
scz agnū animi discordātia

Tendit in hunc mentis dissona verba lupus

q^re feridā purā imitaris magis

Lur olidam munda sequeris plus matre caprellam

tale nutrimentū. donaret suavis marertua

Lac tibi preberet dulcius ipsa pares

s^c mat^r accelera tuā postula duna s^c tue

Est prope. festina matrem. pete munera matris

p^rq^r tenet māmas scz agno

Lac bibe. nam seruat vbera plena tibi

s^c dicit benigna agno preter

Agnus ad hec. pia capra mibi lac dulce propinat

agnū loco mee nutrit genitricis

De vice matris alit. me vice matris amat

scz ouī s^c meo vitā hīc s^c ego agnus

Non mibi sed domino prodest me viuere: viuo

s^c dñs .i. doisa multas lanas

Ut metat in tergo vellera multa meo

ouī puenit foueri fomēlo capre

Ergo mibi prestat nutriti lacte caprino

mee sugens. deuoret scz lupino

Quam lac matris habens merga in ore tuo.

Lum cōmento

supat diuitias tutā habere

Omnes vincit opes securam ducere vitam

miserius nullū ens misera fructio diuitiaz

Pauperius nihil est q̄ miser vsus opum

s^c est bono p̄silio vilius s^c p̄silio

Nil melius sano monitu. nil peius iniquo

do cumētū imitat iniquū

Concilium sequitur certa ruina malum

Nic ponit documentū q̄ nihil est meli⁹ bono p̄silio. imo q̄libet prudens

d3 seq̄ bonū p̄siliū. Et t̄ia includit q̄ illis (q̄ loquūtur de ceptioe) nō ē cre

dendū. **Q**d declarat nobis plupū z agnū sic. **Q**uodā em̄ tpe ouis q̄das

p̄misit cuidā capre agniculū suū nutriendū: q̄ vtribz capre p̄suer⁹ cum

grege capraz siluas z pascua frequētrauit. **L**up⁹ aut̄ vidēs hūc agnū in

campo. nec audens eū inuadere. p̄pter hircū dixit dolose ad eū talia p̄ba.

o tu agne cur ābulas cū ista ferida capra marre tua dimissa. ite ad matrē

tuā q̄ seruat tibi plena vtera **F**ign⁹ ad hoc sapient r̄ndit. **M**upe nō suz

meip̄sius. s3 dño alteri subiect⁹ sum. q̄ me p̄cepit ire cū grege caprino. cu

ius p̄ceptis parere teneor. **M**eli⁹ em̄ mihi est q̄ nutriar lacte caprino

q̄ q̄ hateā lac matris mee. z mergar finaliter in ore tuo **C**oncludit q̄

q̄ q̄libet sapiēs debet vti sano p̄silio z fugere insanum zc̄

roborauit s^c venaticū velocitate mordacitate. iuuetute

agillis atrox roboratus

Hinc leuis: hinc mordax. fortis z inde fuit

ranta dona capit senectus fortitudine

Tot bona furatur senium nam robore priuat

s^c ip̄i⁹ canis maxillas velocitate

Corpus. dente genas. et leuitate pedes

canis senex capit maxillas exilit debiles

Hic leporem prendit. fauces lepus exit inermes

debile sui corrigit seueritas

Elumbem domini corripit ira canem

dat loquelā canē exaltrauit. s. iuuentutis

Redit verba canis. dum me pio protulit eras

valuit euolare fera meā velocitatē

Nulla meum potuit fallere preda pedem

pregit pigrū. senectutis magn⁹ honor

Defendit culpam senij laus ampla iuuentus

pantiq̄ sez debilitate opatiōes iuuentutis

Pro sene (qui cecidit) facta priora vigent

nulla delectatio pseuerat vtilitas dilectiōem

Nullus amor durat: nisi fructus seruat amorem

*utrum e
rimo proba
et intenti ore
liard.*

De cane z ser
uo ifideli dño

Libertati Esopi

s^c hō .i. tante dilectōis p^moda ostendit
 Quilibet est tanti .munera quanta fecit
 iⁿ sp^e dñi .s^c canis s^c spolia portauit
 Magnus eram dum magna dedi .iam muscidus annis
 floccipēdor p^{er}erito recordatio s^c exhibiti
 Uleco .de veteri mentio nulla boni

approbas s^c tpe iuuetutis s^c tpe senij recōmēdare
 Silaudas quod eram .quod sum laudare memento
 iⁿ tibi vtilē expellere .viciū s^c est

Si iuuenem recipis .pellere turpe senem
 lamētabilitē familiari famulaf .hoi ingrato

Se misere seruire sciāt .qui seruit iniquo
 misereri famulis prauus

Parcere subiectis nescit iniquus homo

Hic ponit documentū q^o hō necessitatus seruire alteri debeat cauere ne
 seruiat misero z ingrato .q^o seruiētib^{us} ingratis sepe frustra spes merces
 dīs . Ocludit etiā q^o quilibet tpe iuuetutis d^o se exercere in bonis opib^{us}
 bus . vt tādē illa pueniant ad augmētū remuneratōis . Et declarat fas
 bulose sic Quodā em tpe erat qdam canis multū habilis ad venādum
 qre dilectus fuit a dño suo . sed successu t^{em}p^{or}is p^{er}iguit illū canē adueniēte se
 nio illa venatōis habilitate puari . tñ p^{er}iguit vno tpe q^o iste canis senex cur
 reret post lepore . quē tandē capiebat . sed lepus a dentib^{us} canis euasit . q^o
 canis iam p^{er} senio edentatus lepore illū tenere nō potuit . q^o vidēs do
 minus multis p^{er}terib^{us} canē trucidauit . Canis p^{ro} turbatus dixit : o dñe
 cū erā iuuentis nulla p^{re}da potuit meis euolare dentib^{us} . sed iam senio ob
 stante nō valeo tā fortiter p^{re}das cape . qre bona facta tpe iuuentutis de
 bent intercedere p^{ro} me antiquo vt habeas me excusatus . Sed procbdoloz
 q^o dū potui vtiliter vobis seruiū z tūc a vobis diligebar . sed nūc ex quo
 v^{ir}ib^{us} deficientib^{us} vobis p^{ro}ficere neq^o . totā vestrā a me auertistis dilect
 tionē . Et iste est mod^o hodierni t^{em}p^{or}is q^o dū hoies ab alijs p^{ro}sequūtur lu
 crū z vtilitatem ramdiu eos tenuole tractāt . sed lucro cessante tepescit
 amor z dilectio . Et tene de canis . Magnus eram cum magna dedi .
 sed iam vilis est antiquitas mea . nulla mentio habet de bonis p^{re}teritis
 quod tamen est p^{er}era veram iusticiam Concludit ergo q^o ille male ser
 uit qui seruit homini thaliciofo z ingrato

De
 oratione me
 malis nōnem

De ranis z
 leporib^{us}

nemus sonū facit talia aialia tra aq^uerica stant
 Silua sonat . fugiunt lepores . palus obuiat . herent .
 tardatio circūspiciūt pauent
 Fit mora respiciunt . ante retroq^u timent
 in aīo timores p^{ro}cordati
 Deliberant in mente metus . se mergere pacti
 qū timent aquas sub^{ter} tre cernūt
 Cum inuunt . ranas stagna subire vident :

Lum cōmento

leporū dixit spē h̄c licitū est formidinis
 Unus ait sperare licet non sola timoris
 collectio inutili formidat
 Turba sumus: vano rana timore timet
 bonā decet habere p̄mū p̄ncipiū salutatis
 Spem decet amplecti. spes est via prima salutis
 multoties timeri nō timēda timor
 Sepe facit metui non metuenda metus
 sez nostri velocitas cordis stulticia leporis
 Corporis est leuitas ⁊ mentis inertia nobis
 leuitas occasione portat inertia timorē
 Ista fuge causam suggerit. illa metum
 timorē habeat metuit grauedie anxietatis

Sic timeat quicumq; timet. ne mole timoris
 deficiat intollerabilis recedēte pauor
 Spe careat grauis est (spe fugiente) timor
 spem habeat timuit q̄ deheret mori in vita p̄manēte
 Speret qui metuit. morituros viuere vidi
 s̄ bono ducēte s̄ vidi recedente obire

Spe duce victuros. spe fugiente mori
 Nec ponit documentū q̄ nihil melius est bona spe. Istud nobis decla-
 rat fabulose p leporos. Quodā em̄ tpe vento multum impetuose flante
 arbores cuiusdā nemoris p flatū venti magnū fo nū fecerunt. vnde lepo-
 res istius silue territi ceperūt fugere. ⁊ sic fugiēdo venerūt ad quādā pas-
 ludē quā p̄rāsīte nō poterāt. ipsi p̄o sic stantes viderūt ranas in palude
 se submergere. q̄re ipsi ducti erāt ad maiorē terroreꝝ dubitātes an vellent
 se etiā submergere sicut rane. Ipsis p̄o sic dubitātib; dixit vn⁹ eoz. vero
 nos nō sumus soli q̄ vano timore timent. q̄ videm⁹ q̄ p̄re timore inutili
 rane iste submerserūt se. q̄si diceret vane timent⁹. p̄solemur q̄ ⁊ habeam⁹
 spem bonā. nā spes est firma via salutis. leues em̄ sum⁹ ad currendū viā
 asperā. licet graues sum⁹ mente. Concludit q̄ nullus dz ita timere q̄
 careat bona spe. Et d̄t auz; hoies morituri habentes bonā spem de vi-
 ta sepe diutius viuūt. ⁊ e contra aliqui victuri per longa tpa desperātes
 de vita citius sepe moriūtur. nihil igit est melius bona spe. ⁊ nihil p̄cius
 desperatōe. Doct̄is oīs hō patrie leges ⁊ p̄suetudines libenter ferre
 debet. q̄ vanū est loca mutare. q̄ vbiq; fueris aut ad quēcūq; loca fu-
 gas semp inuenies tuū superiorē

*De vano ti-
more*

rale aial agnellū p̄mittit caule ouū
 Apra cibum querens hedum p̄mendat ouilī
 hedū capre fūma custodit caula clausura
 Dupc illi solida seruit ouile sera

*De capra
et lupo*

hedū sapiēs capra suasioe p̄cauit
 Natum cauta patens monitu p̄munit amicum

Liber Esopi

maneat in^o nocumēta vagabūdus
Ulateat. nec sit in sua damna vagus
hed^o abscedite se rāgit ianuās balatu
Dic later. ecce lupus mouet ostia voce caprina
dicit aperiant ianue pessulata

Exprimit. vt pateant ostia clausa petit
maneas foris agnell^o et falsa voce
Sic procul hedus ait. caprisas gutture falso
indebite lupū foras

Lum male caprises te procul esse volo
genitrix false figurat modus

Quia sis mater mentitur hūmago loquendi
foramē pquā cerno ostēdit

Rimula (qua video) te docet esse lupum
impōssa filioꝝ mēti instructio

Instita natoꝝum cordi doctrina parentum
facit honore s^o doctrina parentū

Sepe parit fructum. spreta nocere solet

Hic ponit documentū q̄ pueri obediētes parentib^o sepe psequūtur cō
modū r honore de hoc. Et p oppositū pueri spernentes pcepta parētum
sepe psequūtur dāna r vicia: Un allegorice d^r Audiet hic vitriū parrē
qui spernit amicu. Istud declarat fabulose sic. Quodā em tpe dū capra
qdā ad pascua tret reliq̄t paruulū hedū in domo. cui pceptū domū obles
ratā custodire ne q̄s intraret donec ipsa rediret. Dū autē ista ad hedum
capra dirisset. lupus secrete astitit ante fores audiens qd mater pcepit
filio suo. sed capra abeūte lup^o dolose venit r pulsat ante ostiūz incipiēs
loq̄ voce caprina. vt cū paruul^o maternā vocē audiret subito clausas ian
nuas aperiret. s; hedus p rimulā pspiciēs r lupū vidēs sic ait. vocē q̄des
maternā audito. sed neq; caput neq; pedes eius video. imo hūmago (quā
p rimulā video) docet te esse lupū. qre ad me nō intrabis. Cōcludit ḡ q̄
pueri suis parētib^o obediētes prudēt agūt. sed nō obediētes sepissime
malo claudunt sine. Etā posset moraliter pcludi q̄ obediētes deo vitāz
eternā psequūtur. sed q̄ diabolo obediūt damnantur

tale aīal agno astāre dicit magnū

Eruius oui presente lupo sic intonat. amplum

illi^o frumēti. teneris soluere restitue ceruo

Uas tritici debes reddere redde mihi

pāpit hāīal oredit ouis sez lupi

Sic iubet esse lupus: parer ista timore iubentis

q̄ fio statuto pmittit s^o soluere

Flamq; die fixo debita spondet ouis

plongat agnellū ifestat pmisso

Sit mora. ceruus ouem vepat de federe. cerno

De
obediētia. filio
am et subdito
r. m.

Decerno
et oue

Lum commento

ait agnus nō obligāt pacta .i. p̄ timore

Instat ouis. non stant federa facta metu

s^c ouē oportuit p̄cipere oia p̄mittere

De decuit cogente lupo quecumq; fieri

s^c ouē oportuit doli remouere sibi dolo

De decuit fraudem pellere fraude pari

anxietas in p̄ntia adest vota anxietatē

Lum timor in promptu residet. promissa timoris

nō tenent metus tenent

Arent. nil fidei verba timoris habent

Hic au. po. aliā fabulā. cui⁹ documentū est. q̄ p̄missiones fec̄ p̄pter me-
rum cor: pis nō obligāt. p̄mitterentē. **C**oncludit etiā q̄ hō cum fraude p̄ se
etiā defendeie p̄ malos z fraudulētos **I**stud declarat nobis sic. q̄dā eim
tpe ceruus impetebat ouē lupo p̄ntē dicens. q̄ sibi vas tritici deberet. q̄re
ceruus requisit ouē vt sibi satisfaceret. z lupo h̄ audiens p̄cepit ouī vt
satisfaceret. q̄d audiens ouis cū magno timore respōdit q̄ h̄ libētē face-
ret. z assiḡtus est termin⁹ solutiōis. termino autē solutiōis aduenire ac-
cessit ceruus ad ouē exigens q̄d sibi p̄missum fuerat. ouis autē respōdit se
nihil ceruo debere. dicens. est tritici tibi soluere. p̄miserim. non tamē sol-
uam. q̄z solum ex timore p̄ntis lupi. p̄misi. si eim lupo nō affuisset nihil tibi
p̄misissem. q̄re nihil tibi dabo **C**oncludit ergo q̄ p̄missiones timo-
re mortis facte nō obligant p̄mitterentē ad satisfaciendū

rustici longe alitū nutrierat serpentē

Astica mensa diu nutritum fouerat anguem

.i. hoīs serpēs diligere pietatē

Humanam potuit anguis amare manum

pietas magna rustici variat .i. in ingritudine

Gratia longa viri subitam mutatur in iram

serpētis mittit .i. securi

Ira per anguineum dirigit arma caput

lesionis .i. rustic⁹ paup̄ efficit .i. p̄ vuln⁹ depaupatū

Vulneris actor eget. se vulnere credit egenum

serpentī rogitat serpens dixit

Angui pro venia supplicat. anguis ait

pellis istas recordat scissuras curi

Dum cutis hec memorat vulnere facta sibi

s^c anguē itez

Qui me lesit item ledet si ledere possit

utile est pfido nō adhitere fiduciā

Expediit infido non iterare fidem

peniteat delicti pctm̄ indulgeo

Sed si tepigeat scleris: sclus omne dimitto

De exactionibus
imūstis

De rustico
et angue

Cum commento

p qz fectus remiffionē .i. p rritōemētis pmeret.
Nam gemitu sveniam vulnere cordis emit
lesit ledere alia vice

Qui semel nocuit vult posse nocere secundo
miscuit pfidus dulcia aconita estimo

Que decit infidus mella venena puto

Nec au. pō. aliā fabulā cui? documentū est. qz hō semel inuērus in do? lo sp habet suspect? qz fin iura Qui semel est malus sp presumit mal? in eodē gñe mali. vtz de re. iu. li. vi. Includit etiā qz forefactor ex p rritōe ve niā petens d; merito veniā psequi. Istud declarat fabulose p rusticū et anguē. quodā em tpe rustic? in domo sua serpentē nutritū. quā prop? an guis merito tenebat diligere illū. qz ab eo suū recepit nutrimentū. nec sciuit qz rusticus ei nutrimentū ad malū finē ministrabat. Successu pō tps ru sticus iratus intēdebat exequi finē sui mali anguē securi percussit z vulne? raut eū. postmodū p rigit rusticū de paupari. de pauparus ē rusticus cog itavit sibi pauparē accidisse eo qz anguē percussisset. qre rusticus rogavit anguē vt sibi ignosceret. Anguis aut rādit rustico dicens. ex hō qz volebas me interficere tibi nō credā ampli?. etiā nō sum securus cū in manu tua tantā halvas securim. nam exq me semel lesisti timeo itez a te ledi. tū qz peniter te delicti. iō forefactor tibi dimitto. qz gemit? z cordis p rritio ve niā pmerent. Concludit hie etiā qz dulcia z delectabilia ppter malū sū nem alicui exhibita nō sunt vera dulcia. sed potius venena

Ulla punit caluum. caluus vult ledere muscam
pcuriat seipm musca

Ut muscam feriat se ferit. illa ridet
s° hō de .i. mors p p nqua
Caluus ait. te parca iubet vicina iocari
pcurioz pcuriaris morieris

Si ferioz rides. si feriare cades
sanus percussus vna vice morieris
Sospes ero decies ictus. semel icta peribis
parata s° caluo fauoz s° musce

Est mea prompta mihi gratia. surda tibi
merito offendi offendat
Iure potest ledi lesoz. si ledat in illum
a quo pua icipit lesura

Unde breuis cepit lesio. magna redit

Nec au. pō. aliā fa. cui? documentū est qz hoies debiles potētio: s; vo lentes nocere sepe decipiunt. Ocludit etiā qz ex modica re freqnter mē na les orit. Istud declarat fabulose sic. quodā em tpe sedit musca sup ca? pue hois calui vt ipm morderet. caluus pō sentiens muscā excēdit manū suā vt muscā pcureret. sed seipm percussit. qz videns musca ridebat. Fit ergo caluus. tu musca rides qm ego pcurioz. s; si tu semel pcuriaris mor

De musca
et caluo

2917 10 20

Cum cōmento

moriēris. ⁊ licet ego decies pcutiar sanus tñ pmanebo **Allegorice** per
istū caluū intelligi pnt religiosi. p muscā hoīes seculares q̄ religiosos infē
stant ⁊ deridēt. sed ipsi sentētia diuine iusticie ꝑ eos lata eternālīr pibunt
illo aiālī inuitāte tal' autē s' h'ē

**De vulpe
et cyconia**

Vulpe vocante venit speratq; cyconia cenam
decipit cyconia humidis irridēte

Fallit auem liquidis vulpe iocante cibus

qñ lābit s' vulpes

fortet s' cyconia tristitiā

Cum bibit ista cibos solum. bibit illa dolorem

ista deceptio ꝑ vulpē machinat .i. deceptōes

Hic dolor in vulpem fabricat arma doli

modici tps breue

cyconia dixit

Sunt pauci mora pauca dies. auis inquit habemus

cibaria valent s' tu vulpes s' ad nos

Fercula. que sapiunt. dulcis amica veni

vulpes cyconia cibaria fundit

Hec venit. hec vase vitreo bona fercula condit

admittit

.i. stricti .i. cyconia

Hec solam recipit formula vasis auem

pmēdat cibos visu splēdor dapes denegat

Laudat opes oculo vasis nitor. has negat ori

s' vasis duplicat sez ciboꝝ s' vulpis

Formula: sic geminat visus odorq; famem

esuriēs reuertit

decipit

Sic vulpes ieiuna redit. sic fallitur audens

decipe dolo decipit s' vulpes

Fallere. sic telo leditur ipsa suo

.i. nō vis fieri s' hoīb

Que tibi non faceres. alijs fecisse cauetō

tormentā nō vales sustinere

Vulnera ne facias. que nequis ipse pati

Hic au. po. aliā fa. cur? documentū est. q̄ nemo faciat alteri qd̄ sibi nō
vellet fieri. Et iā includit q̄ nemo aliū decipiet ne sibi mō decipiatur. **Hoc**
innuit nobis p̄ vulpē ⁊ cyconia. quodā em̄ tpe vulpes inuitauit cyconia
ad cenā doloso tñ aiō. ⁊ pauit vulpes bona ⁊ liq̄da cibaria. ⁊ effundit ea
lare sup mensam. Vñ cyconia rostro suo lōgo cibaria illa sumere nō potuit
vulpes autē lingua sua lingēdo sola oīa cibaria sumpit. **Cyconia** autē vi
dens se sic delysam cogitās de vindicta volēs vulpi reddere rationē inui
tauit eā paucos post dies in domū suā. ⁊ bona fercula prepauit. q̄ in vase
vitreo strictū hūte officii reposuit. **Vulpes** autē ad cenā veniēs cibaria
nec lingua nec oꝛe attingere potuit p̄pter vasis aritudinē **Cyconia** vero
rostro suo lōgo in vas immisso oīa illa cibaria sola comedit. **Hic** vulpes
videns se ea (qua p̄us decepat) arte delysam tristis ⁊ famelicā receclis

Quod est
visus
et odor

Liber Esopi

De capite
et lupo

caput decorat ^{p qñ peransit} inuenit ^{scia elatū} ^{Am legic} aura lupus reperit caput arte superbum
Hoc ornat hominis ars preciosa genis
caput ^{mag scia} ^{maxillis} ^{verosq} ^{vertit} ^{.i. scqñtia} ^{dicens}
Hoc lupo alterno voluit pede verba resoluens
^{sine loqñla} ^{maxille} ^{.i. sine corde}
O sine voce gene. o sine mente caput
obtenebrat ^{delet} ^{mētis} ^{obrusitas} ^{decorē}
Fuscat et extinguit cordis caligo nitorem
^{.i. mens} ^{in mūdo} ^{splēdor}
Corporis est animus solus in orbe nitore

Hic au. po. aliā fa. cui⁹ documentū est. q bona naturalia multo p̄stā
tiora sunt fortuit⁹. cuiusmodi sunt diuitie pulchritudo et alia silia Inclu
dit enā q bona alic sicut boni mores frutes et scie p̄valent bonis corporis
vt sunt pulchritudo fortitudo sanitas et c. Istud innuit nobis p qdōā cas
put humani capitis formā hīs. Quodā em̄ tpe lupo p̄rāsens cāpos
inuenit qdōā caput artificialit̄ sc̄m hīs formā humani capitis. qd sub pe
dibz suis volubat dicēs. Tu qdē habes formā et dispōem hois sensitiuū
et cares rōne. si aut̄ rōem haberes nō sustineres illū qd tibi facio
tal' auis ^{ornato} ^{tal' auis} ^{vestitu}

De graculo
et pauone

Raculus inuenti picto pauonis amictu

sc̄pm ornat ^{sustinere} ^{sp̄nit} ^{.i. eiusdē} ^{gn̄is}

Se polit. et socias ferre superbit aues

s^c gēulū esse ^{pluma} ^{ostendit}

Quem fore pauonem pauonis penna fatetur

^{nature} ^{s^c gēulus} ^{socius}

Pauonum generi non timet esse comes

^{fraudē} ^{pcipit} ^{ficti} ^{.i. laudem}

Pauo dolum sentit. falsi pauonis honorem

^{arguit} ^{coartatā} ^{.i. icribz} ^{graculū}

Increpat. et domitam verbere nudat auem

s^c gēulus ^{vitat} ^{.i. magnā} ^{verecundiā}

Fuda latet. sociosq; fugit: nimiumq; pudorem

^{sustinuit} ^{aspo} ^{s^c gēulū} ^{rostro} ^{.i. pauo}

Gustulit. et duro vulnerat ore comes

^{exaltās} ^{se} ^{nimū} ^{cadit} ^{in infimis}

Ascensor nimius. nimium ruit aptus in ymis

^{s^c ad ruina} ^{magna}

Est locus. est leuis hic. illa ruina grauis

^{magis} ^{estimat} ^{ptus} ^{natural} ^{pcedit}

Qui plus posse putat sua q̄ natura ministrat

Cum cōmentis

suā prāte excedēs seipō .i. ad prāte
Possē suū superans se minus esse putat

gracule agrā p̄tus naturalis
Si tibi nota satis natura mea fuisset
s̄ in corpe paup̄ .i. sine plumis esses

Nec vilis nec inopā nec sine veste fortes
scz bona nō placēt p̄tinu' raptos

Cui sua non sapiunt. alieni sedulus auceps
illud capiēs .i. ille deficit

Quod non est rapiciens desinit esse quod est

Nec ponit documentū q̄ qlibet caueat petere illa q̄ statui suo nō p̄grus
unt. Et iā includit q̄ qlibet caueat se vsurpare res alienas. nā quicumq̄
appetit iniuste bona aliena sepe p̄uat tā illis q̄ p̄ijs: qd̄ declarat nobis
sic. Quodā em̄ tpe gracul' pulcrā pellē pauonis inuenit quā induebat
et se in tānū extabat supbiēdo de sua pulcritudine q̄ alioꝝ graculoꝝ soci
etate sp̄zera pauonib' se adiūxit. inter q̄s p̄uerlabat fingēs se esse pauonē
Tandē qd̄ a pauo p̄cipiēs eā nō esse verū pauonē s̄z fictū pellē pauonis s̄z
bī abstraxit denudās ip̄z oib' plumis p̄ijs. multiq̄z plagis impositis
extra pauonū societate ip̄m piecit. Quā aut̄ sic erat eicet' nō audebat ve
nire inter alios graculos. sed sol' in secreto loco latebat. Quē ali' gracu
lus increpauit dicēs. socie mi qz petebas qd̄ tibi nō p̄gruebat: ideo ma
gnū malū passus es. qz cupiēs plumas pauonis ab honore p̄tio p̄uat'
es. Concludit ergo vt p̄ius dictum est.

tale aial imperū. p qz .i. ductor
Mula capit cursum. nam mulam mulio cogit
p̄mis lesione

De mula
et musca

Mule musca nocet verberare siue minis
q̄re fello aurigā tardaris

Lur pede sopito currum tempusq̄ moraris
mulā p̄tero trudo mula

Te p̄mo. te pungo. pessima curre leuis
.i. dicit dicitis .i. apparere

Mula refert. qz magna tonas. vis magna videri
tue mine opa mule

Nec tua verba nocent. nec tua facta mihi
muscā parior illa ps aurige

Nec te sustineo. sed eum quem sustinet aris
s̄ aurigā retinet deorsuz p̄curie

Qui mea frena tenet. qui mea terga ferit
.i. pauēs robusto

Audet in audacem timidus fortiq̄ minatur
infir' qn̄ cernit

Debilis audendū dum videt esse locum

Liber Esopi

Hic ponit documentū q̄ hoies naturaliter timidi videntes alioꝝ miserā
riā nocendo sepe sunt peiores hīs q̄ ex natura sunt audaces. Qd̄ des
clarat nobis sic. Quodā em̄ tpe mula trahēs currū pcurtebat duris ver
teribꝫ ab auriga: eo q̄ veloci motu currū nō trahēbat. qd̄ videns musca
cepit moribꝫ torquere mulā dicens. o mula curre velociter qz ego pūgo te
Audies hoc mula rādit. o musca qz vides me castigari dicens mihi op̄
probriosa s̄ba. z tū nec s̄ba nec facta tua nocent mihi. s̄ soluz auriga q̄
s̄teribꝫ me p̄mitte. Concludit ergo q̄ hoies timidi qñ vidēt alios dif
fortunatos pati miserā magis eis nocent q̄ parentes z audaces. Inclu
dit etiā q̄ timidi audēt inuadere audacē dū viderint auxiliū. als non.

De musca
et formica

Uasca mouens lites. formicam voce fatigat
supscriptōibꝫ viliter musca

Se titulis ornat turpiter ipsa suis
anguis infusa caueris musce hestigat. velocibꝫ
Torpes mersa cauis. leuitas mihi queritur alis
cauerna māstionē musce

Dat tibi fossa domum. nobilis aula mihi
delicata cibaria. frumēta muscā. regal mēsa fouet

Delicie sunt grana tue. me regia nutrit
potas potū turbidū bonū vinū

Mensa. bibis fecem. sed bibo dulce merum
sez terre mulce p̄stat vas aureū

Quod bibis a limo sugis. mihi suggerit aurum
lapides .s. sedēdo sedes regales

Quod bibo sara premis. regia strata premo
loco nutrimēto dormitorijs dñis vroz

Sede cibus potu talamis cum regibus vroz
domicelle firmo maxillis

Regineteneris oscula figo genis
nocētia attribuit tale alal damna.

Non minus vrentes reddidit formica sagittas
.s. multum dulcedinis

Et sua non modicum spicula mellis habent
z gratulo fora iclusa caueris ala

Ludo mensa cauis. nescit tua penna quietem
formice. modica sufficiūt musce. magna

Sunt mihi pauca satis. sunt tibi multa parum
formicā iocūdā p̄cipit specula muscā. s. mēsa

Deletam inbet esse cauis. te regia tristem
formice frumēta sez musce diuicte

Plus mihi grana placent. q̄ tibi regis opes.

Liber Esopi

producit formice musce

Uenatur mihi terre labor. tibi ferculi furtum

fercula. formice dulcificat scz regia cibaria

Hec mihi par mellit. toxicat illa timor

para farina vroz. musca. maculas q̄cunq; t̄gis

Mundo farre fruor. tu fedas omnia tactu

pqr s̄ ego formica oib; tu musca

Lum nulli noceam. cui libet ipsa nocet

formice. nō nocēdi exēplū musce. vitalis opatio

Est mea parcendi speculum. tua vita nocendi

accipio musca spolia deglutiris

Sunt mea que carpo. tu nisi rapta voras

edas scz tu esca s̄ ego formica deficiam

Ut comedes viuīs. comedo ne viuere cessem

formicā molestat muscā. expellit

De nihil infestat. re fugit omnis homo

a q̄b; accipit ab illo naturali instrumēto

Unde petis vitam. rapitur tua vita palato

melliflua amaritudinē. strēnue

Dulcia vina bibens. fel necis atre bibis

inficit musce fugata flatu

Se necat ala tibi ventoso victa flabello

mortē sustineris. i. q̄si mortua

Aut mortem pateris. aut semina iaces

vales estatis p̄suerare

Si potes estiuū donis durare fauoris

oia alia scz musce

Letera si parcant non tibi parcat hyems

locūda s̄ p̄bo vili villa tribuit

Dulcia pro dulci. pro turpi turpia reddi

p̄suerū illud instrumētū preparat

Verba solent. odium lingua fidemq; parit

Hic ponit documentū q̄ p̄ls nō d; vnū approbare z aliū vitupare pro
pter laudes p̄rias. Includit etiā q̄ hō d; t̄pate viuere z nō p̄sumptuos
se. Includit etiā q̄ honesta allocutio honestā meret r̄sionē. z allocutio p
uerba generat odiū. Istud declarat nobis p̄ formicā z muscā. Quodaz
enī t̄pē musca vituperat formicā dicens se esse nobilē. formicā autē igno
bilē. q̄ formica esset tarda morans in cauernis terre. ipsa autē musca esset
leuis potēs volare p̄ alta. Et etiā dixit q̄ formica viuere de granis z bis
erber fecē sugens porū suū ex limo terre. musca autē viuere de mēsa regia
et biberet ex vasis aureis. et sic in multis alijs musca vitupauit formicā
vt p; in textu. His auditis r̄sūdit formica musce increpando eā dicens.

Liber Esopi

o musca quibus sic epularis. tñ nō es laude digna. quibus etiā te laudasti: licet illa (q̄ dixisti) sint vera: habes tñ alios defectus maiores. et rñdebo tibi p ordine ad obiecta tua. Quid licet moroz in cauernis terre. tñ ibi habeo vitā q̄tā. tu licet p alta volas. cares tñ tua q̄te. et licet etiā p medis desmensa regali. et ego de granis cāpi. tñ ista modica mihi sufficiūt. s; tua multa nō sufficiūt tibi. Et sic formica ad oia rñdebat vt p; in textu
 Moraliter p formicā pnt intelligi hoies boni et iusti. q̄ de laborib; p̄p̄tis viuūt et modico p̄tentant. Per muscā intelligunt hoies q̄ curias dños rñ sequūtur. multa sibi accumulātes iniuste. et volentes alijs p̄esse dicentes se nobiliores esse et vituperantes paupes. Quib; paupes pnt rñdere melius est modicū habere iuste q̄ magnas diuitias iniuste: Paupes enim de laborib; viuūt sobrie et caste. et iusta possident. auari cū et gulosi bona sua interdū iniuste acquirūt de q̄b; gulose viuūt.

De vulpe
 et lupo

tali aiali .i. crimine cogit

Espondere lupo de furti labe tenetur

scz vulpē .i. lup⁹. lup⁹. f. furtū. f. vulpes

Vulpes. eam vocat. hic petit. illa negat

hoc aial

subtilitas

Simeus est iudex. iudicis non errat acumen

.i. secretū cordis

portat

Judicis archanum mentis in ore gerit

s̄ sime⁹ cogitat desideras

volus

Judicium fingit. poscis quod poscere fraus est

peris fiduciā scz aliq̄

fidelitas

Vulps; fidem de re. quam negat ipsa fides

vulpes

rapinas

lupū

psuctudo

Tu bene furta negas. te vite purior vsus

excusat discordiā

tpat odiū

Liberat. hanc litem pax domat. ira cadet

vnitas

deceptio

pductrix

Simplicitas veri fraus estq; puerpera falsi

p̄coris

opera

Esse solent vite consona verba sine

malis opib; instructi nō valēt

.i. pctā

Sordibus imbuti nequiu nt dimittere sordes

decipe

decipe

desiderat

Fallere (qui didicic) fallere semper amat

Nec ponit documentū q̄ hoies psueri malefacere difficulter pnt psue-
 ta relinquere. q̄ psuetudo est altera natura. vnde ptingit q̄ hō psuetus
 male facere vit p̄t bñ facere. Qd declarat nobis p vulpē et lupū Quidā
 etiā tpe lupus accusabat vulpē de furto. et traxit vulpē in cām corā iudi-
 ce q̄ erat simeus. Sime⁹ aut discret⁹ iudex dixit ad lupū. o lupo q̄re vul-
 pi furtū imponis. certe credo q̄ vulpi iniuriā facis cū vulpes sit iusta et

Lum commento

recta in omnib; suis factis sine dolo z fraude. q̄re ammiror q̄ a vulpe q̄s
 ris h̄ac rem quā vulpes tibi nō abstraxit. Q̄s aut̄ vulpes sit iusta z rēā
 oñdit suus modus viuendi honestus Hoc aut̄ derisorie dixit. qz vulpes
 minime simplices sunt Uñ p̄cludit. q̄ q̄ p̄succi sunt mala facere difficultē
 p̄nt illa relinq̄re z bene facere. sicut vulpes p̄suerit sunt fraudulēter viuere
 rapina raptor tale aīal rogat

Reda viri p̄edo murum mustela p̄ccatur

indulgentiā misereri s̄ mustele

De mustela
 et viro

Da veniam. debes parcere. parce mihi

mundat .s. mure ab immūdiā

Q̄ caret hoste domus. q̄ abest a forde fatetur

s̄ seruitiū supplicat .s. parce

Esse meum pro me terogat. ergo faue

ministerio s̄ mustele opez

Seruitio me redde tuo. mihi redde laborum

munera s̄ salua

Premia. pro dono sit mea vita mihi

s̄ vir d̄t laboz veniā intentōi

Ille refert. operum debetur gratia menti

labori acceptū volūtas

Ham operi gratum mens bona reddit opus

actualr .s. in aīo

Nemo licet prosit nisi vult prodesse meretur

vtilis esse inimic⁹ nocere

Non prodesse potest hostis obesse volens

.s. viro vtiles esses intēdebas

Lum mihi prodesse mihi non prodesse volebas

scz murib; s̄ mustela inimic⁹

Hostibus ipsa meis z meus hostis eras

.s. viro .s. mures interficiēs s̄ mustele vtilis

Non mihi monstra necans. sed eras tibi prouida soli

valebas cōedere

Sic panem poteras rodere sola meum

s̄ tu mustela s̄ tue tributū

Pane meo pinguis mihi da pinguedinis vsum

s̄ meis reddo morrē rea mori moriaris

Damnis penso necem. digna perire peri

ornat opus animi .s. sola intētio

Nil decorat factum nisi mentis sola voluntas

p̄sideo animi intencōem

Non operis factum. sed noto mentis opus

Liber Esopi

Hic au. po. aliā fa. cui⁹ documentū est. q̄ nihil tantū ornat opus aliq̄s
q̄ntū bona volūtas z recta intētio. Includit etiā q̄ nō sp̄ merces tribuē/
da est hōi benefaciēti. q̄ aliq̄s interdū benefacit alicui. tñ ille intendit nō
cēre ei. Istud declarat fabulose sic. quodā em̄ tpe mustela morabat in do
mo cuiusdā viri oēs mures illi⁹ domus deuorās. Cōtigit aut̄ mustelā il
lam capi a viro illo. q̄ capta rogabat veniā dicens. O bone vir p̄ce mihi
et da veniā mihi. q̄ tota domus tua p̄ me a muribz liberata est. faue ergo
et redde mihi premia laboris mei. z sit mihi vita mea p̄ mercede. Cui vir
ait. gratiaz actiōes debent menti z nō operi. q̄si diceret. bona opa debent
attendi ex bona volūrate opantis. Cū licet q̄s benefecerit alteri. si tñ nō
intēdat nō mereat ex h̄. sic licet tu mihi. p̄fuisse nō tñ intēdebas. q̄ hostis
mibi eras z etiā hostibz meis. s. muribz. q̄s nō interfecisti cā mei. sed tuis
ipsi⁹ lucro. vt scz sola meū possis rodere panē. vñ z tu ip̄inguata es. redde
de ergo tributū de pinguedine tua. z p̄ dānis mihi illatis mortē habebis
Concludit ergo q̄ sola bona volūtas reddit opus meritozū z laudabi
le. z nō ip̄m opus. Allegorice p̄ mustelā p̄nt̄ intelligi hypocrite. qui p̄
ter humanā laudē faciūt multa genera bonoz opoz. vt appareāt boni et
iusti in sp̄ctu hoim. q̄ randē in agone mortis p̄stituti eterno igni p̄dem
nant. licet tūc excusent se dicētes. Nōne dñe opa bona fecimus. Dñs aut̄
rūdet eis. nescio vos. q̄ nō p̄pter me. s. p̄pter glām tp̄alem fecistis illa
similari thauo inflat s^c rana

De rana
et boue

Quari vult rana boui. tumet ergo: tumentū
tuentis desine in p̄parōe ad bouē
Flatus ait. cessa. p̄re boue tota nihil
tristat magis inflat increpat s^c ranā
Rana dolet. meliusq̄ tumet. premit illa tumentem
supare nō valebis supata rumpi
Uincere non poteris. victa crepare potes
tercia vice s^c ranā infestat inflatio inflatiōis
Tercius iratam verat tumor. illa tumoris
rūpit ranā irestina effluunt
Lopia fundit eam. viscera rupta patent
i. cum supiore inferior litigare postponat i. seip̄m
Cum maiore p̄minoz contendere desinat. et se
p̄rutes moderet

Consulat. vt vires temperet ipse suas

Hic au. po. aliā fa. cui⁹ documentū est. q̄ minor nō dz se p̄pare maiorē
q̄ p̄parōes sunt odiose. Cōcludit etiā q̄ supbia pauperz est multū vitu
perāda. Istud declarat fabulose sic. q̄dā em̄ tpe rana ex palude egressa vi
dit magnū bouem in pascuis: cui volēs esse sitis incepit sufflare dicēs si
lijs suis. aspiciete me an sim eq̄lis boui. Qui dixerūt. nequa q̄s q̄ respectu
bonis nihil es. Et tūc rana scdo magis inflauit se dicēs. quid mō vobis
videt. Et illi dixerūt. tu nullo mō potes eē boui eq̄lis. s. potius creperes
p̄ mediū. Cū rana irata tercio inflauit se adeo q̄ crepuit p̄ mediū.

Lum commento

Intendēs rapine sentis

Illicitus pede currit leo: spina leonem

ledit offendit s^c leonis infra

Vulnerat. offendit in pede mersa pedem

pauſa agilitas improuisa casum

Fit mora de cursu. leuitas improuida lapsum

freqnt offenso .i. q̄tuor

Sepe facit. leſo stat pede turba pedum

s^c leonē pmittit leſio .i. putredinē p̄querit

Vix egrum finit ire dolor. sanienq; fatetur

leſio offēdit .i. plage leſura

Vulnus idem loquitur. vulneris ipse dolor

p̄ q̄ vulnerauit euctus medelā dat s^c miseris

Lum leſit miseros fortuna. medetur eisdem

.i. ergo q̄re curatoŕē vulnus

Hinc est cur medicum cura leonis habet

p̄ q̄ opilionē inuenit

Nam leo pastorem reperit: pastorq; leoni

p̄ cibo p̄bet agnū spernit s^c leo .i. agnū

Pro dape tendit ouem. respuit ille dapem

s^c leo vulnus extēso offēdit s^c pastore

Supplicat. z plagam tenso pede monstrat. z illum

rogat auxiliū opilio plagas lenit sp̄intre

Dat opem. pastor vulnera soluit acu

recedit cū putredine .i. spina s^c extis leſionis

Exit cum sanie dolor z res causa doloris

s^c leo sanantē .i. plingēdo s^c pastoris

Hic blando medicam circuit ore manum

sanus recedit beneficij memorias retinet

Sospes abit. meritiq; notas in corde sigillat

duratōe t̄pis obliuiscit .i. beneficiū illatū nō p̄

Tempore deleri gratia firma nequit

post h̄ retia incidit vrb̄ rhoma capture

Hinc leo vincla subit. rhomane gloria prede

s^c leonē tenet associat leo testijs feris

Hunc habet. z multis additur ille feris

mortis occasione opilionis delictū dedit

Ecce necis causam pastoris culpa propinat

includit .i. in medio aialū cibus leontib;

Claudatur in medijs. et datur esca feris

pastore leo cogitit accedit pastore pastor s^c pastori

Hunc fera presentit. petit hunc. timet ille. timentū

De leone
et pastore

Liber Esopi

pastori leo applaudit s^c pastor recedit anxietas
Hinc fera blanditur. sperat. abitq; timor
crudelitatz s^c leo leo applaudit
Nil feritatis habens. ludit fera. cauda resulat
leo mansuetus fit nō ondit crudelē testā
Dum fera mansuescit se negat esse feram
s^c pastore suat reddit cū beneficio sibi factā
Hunc tenet. hunc lingit. pensatq; salute salutem
pmittit plagas s^c vulnera
Nulla sunt fieri vulnera. nulla facit
i. rhomani mirant pastor fere
Rhoma stupet. parcitq; viro. parcitq; leoni
s^c leo reuertit memora reuertit pastor. i. in domū suā
Hic redit in silvas. z redit ille domum
beneficiū obliuisci lōgeuitas

Non debet meritum turpis delere vetustas
i. recepti recordātes hoies beneficiū

Accepti memores nos decet esse boni

*9. 591. 228
E de hnt.
2 est. at.
197 z p. 14
197. o z 14 970
de d. d. i. 970*

Neic au. po. aliā fa. cui⁹ documentū est. q̄ t̄pis lōgeuitas nō dz delere
beneficiū acceptū. sed omni t̄pe q̄ beneficiū accipit tenet esse memorū illius
Iuxta dem̄ Seneca dicētis in libro de beneficijs lōgeuitas beneficiū accep
ti est animi malignātis Istud declarat nobis p̄ quōdā op̄sionē z leonē
Quodā em̄ t̄pe leo p̄cede cupidus p̄currens siluā p̄ loca spinosa pedē suū
in spinis adeo vulnerauit. q̄ vlt̄erius p̄cedere nō potuit. Leo p̄o sic vul
neratus huc z illuc circūiens remediū sui doloris q̄s̄uit. tandē autē quen
dā vidit ouitū pastore curā sui gregis in vicino nemore agentē. hunc leo
aggrediēs medelā ab ipso sperās pedē sibi porrerit Pastor autē cognita
doloris cā pedē apprehendēs spinā cum sanie extraxit. Leo p̄o sic cura
tus grates (q̄s natura p̄cessit) submissō capite z amicabili sue caude blā
ditiōne medico suo dedit. z sic pastore valefaciēs recessit. sed acceptū be
nificiū in corde suo retinuit. Orogit autē postea q̄ is̄e leo fuit captus a
rhomanis. z inclusus in quodā castello cū multis alijs feris z leonibz. in
quod er malefactorēs a feris deuorādi intrudebant. Oroz p̄tigit q̄ idē
pastor corā rege sup̄ q̄dā crimine accusaret. qui iudicio regis in locū dā
natorz missus est a leonibz deuorā dus. Leo autē medicū suum cognoscēs
digno (quo potuit) venerat obsequio. aliosq; leones in ip̄m sentire volētes
coercuit. z sic pastore illum a dentibz leonū z feraz defendit. Ad viden
tes rhomani mirabant valde. vñ ammiratōe z pietate p̄mōti ambos. s̄
leonē z pastore dimiserūt. quo facto leo redit ad siluā z pastor ad domū
suam Concludit ergo. q̄ sp̄ bonū est benefacere z beneficiū remitti. q̄
mutuis beneficijs crescit amicitia. z mutuis maleficijs discordia crescit.
Orandū etiā. q̄ fm̄ quosdā p̄ns tertius nō intendit fabulā. s̄ verā
hystoriā. q̄ hic nihil ponit quod includat impossibilitatē credendi. Et
dicunt q̄dā istam hystoriā reperiri in cronicis rhomanoz

Lum commento

^{rodit} ^{pascuā} ^{aspicit equū} ^{ars medicinal}
Ondet equus pratum. videt hunc leo. cura leonem

De equo
et leone

^{pmouet} ^{cibus}

Hec mouet. vt fiat esca leonis equus

^{s^o leo} ^{salue vroz} ^{medicīne}

Inquit equo: mi frater aue. fruor arte medendi

^{locius} ^{s^o equo annuit}

Et comes z medicus sum tibi. fauet equus

^{pcipit} ^{dolos} ^{deceptōi cū dolo} ^{obitat}

Sentit equus fraudes. et fraudi fraude resistit

^{.i. in aīo} ^{cogitās dolos} ^{dixit}

Sente prius texens retia fraudis ait

^{inq̄situs} ^{opratus} ^{s^o leonē} ^{p̄sentas}

Quesitus placidusq; venis. te temporis offert

^{oportunitas} ^{rogat} ^{s^o equo .i. spina lesus}

Oratio. te rogitat pes mihi sente grauis

^{s^o leo annuit} ^{appropinq̄t} ^{demisso capite} ^{pedem}

Nic fauet. instat equo. submisso vertice. calcem

^{incussit} ^{extinguit} ^{.i. vitā}

Imprimis. z sopit membra leonis equus

^{recessit} ^{illa extasis} ^{potest} ^{redire}

Uix fugit ille sopor. vix audet vita reuerti

^{s^o sua} ^{erigēs} ^{suspiciit} ^{.i. equus recessit}

Uix leo colla mouens respicit. hostis abest

^{inculpat} ^{s^o iuste} ^{p̄ fraude} ^{s^o dignā}

Sic leo se damnat. patior pro crimine penam

^{p̄ q̄} ^{finxi modū} ^{amicicie} ^{inimic^o}

Flam gessi speciem pacis. z hostis eram

^{s^o tu hō}

^{p̄fitearis}

Quod non es non esse velis. quod es esse fateris

^{s^o aliq̄s} ^{.i. fm̄ f̄itatē} ^{nō fatet}

Est male quod non est. qui negat esse quod est

*Nic au. po. aliā fa. cui^o documentū est. q̄ nullus dz se fingere talem q̄
lis nō est. nec sit dz se negare esse talem q̄lis est. Includit etiā q̄ tunc loq̄
quēs z malū intendēs sepe suffert malū qd̄ intēdebat. Istud ostendit no
bis p̄ leonē z equū. quodā em̄ tpe stetit equ^o in pascuis. z ecce leo prede
cupidus ex iprouiso supuenit. quē vt vidit equ^o graui metu pplexus est.
et ait intra se. Zingustie mihi vndiq̄. q̄ fugiendū sit ignoro. leoni cū resi
stere tutū nō est. tergū etiā prebere viciū est. Sed cogitās leonē esse piū z
mifericoz dē simulato lāguore hinnire cepit claudicās in posteriori pede.
qd̄ vt vidit leo equū accessit z medicū se finxit. Qd̄ auditiē equus leonē
se diu inq̄suisse dixit. z iam opratano tpe aduenisse. dextrū tibi ostendēs
pedem posteriorē. in quo spina se h̄cē dixit. Leonē aut̄ appropinquātē vt*

Lum commento

doloris scām nq̄reret eleuato pede ꝑcussit frontē eiꝑ calce sigillādo adeo
qꝫ ad terrā seminatꝫ cecidit. z leone sic ꝑstrato equus velocitꝫ aufugit Leo
ꝑo sic extinctus cū post longā morā caput suū vix crexisset. z citcūspiciēs
equū nō vidisset. ait inira se. merito hec patior. qꝫ mentiebar me esse amī
cū cum tñ inimicus essem **Caueat** sibi quisqꝫ ne alteri oñdat verbo vꝫ
facto qꝫ corde nō intendat. nec oñdat se amicū cum sit inimicꝫ. ne sibi cō
tingat sicut leoni ꝑrigit. **Doralit** nullus dz pueris misereri. nec intꝫ
quos fouere. qꝫ q̄nto plus fouent tanto nociuiores efficiunt.

De asino
et equo

gloriat .i. ornāmētis exaltat se
Audet equus phalaris. freno sellaꝫqꝫ superbū
ꝑ certo ornat ornāmēta

Ista quidem vestit aureus arma color

obuiat asinus platea coartat

Obstat asellus equo. vicus ꝑemit artus asellum

.i. agꝫuat ꝑodus .i. pullus

Vexat omnis. tardat natus. cundo labor

sꝫ equo ꝑediuit equus ꝑclamat

Q̄sibi clausit iter sonipes inclamat asellum

.i. obuias .i. tu miser asine

Decurris domino vilis aselle tuo

sꝫ asino .i. grām delicto supbie

Vix tibi do veniam de tanto crimine fastus

ꝑceda esset sꝫ ego equus

Qui via danda foret libera dignus eram

.i. tracet sꝫ asinus .i. ex verecūdia tacēdo

Subricet ille timens: mutusqꝫ pudore silendo

securior nō aduertit

Lutior. z surda ꝑterit aure minas

magna dignitas decrescit ꝑq̄ supare ꝑsumat

Summus honor declinat equi. dum vincere temptet

supatur inestina fracta nō ꝑmittunt

Uincitur. z cursum viscera rupta negant

sꝫ equus ornāmētis spoliat deaurato

Prinatur phalaris. freno prinatur honesto

sꝫ equū vexat ꝑrinue currus onerosus

Hunc ꝑemit assidue reda cruenta iugo

ꝑostꝫ dorsum asperat ledit .i. bumerū

Hunc ꝑergum macieo acuit. labor vlcerat arimum

sꝫ equū in derisione grossus

Hunc videt. inqꝫ iocos audet asellus iners

o fulte splendēs .i. aureū capistrū

Dic fodes vbi sella nitens. vbi nobile frenum

¶ Cum cōmento

i. q̄re *i. ista macilētia* recessit splēdor
Cur est hec macies. cur fugit ille nitōr

ista miseria *pompa* recessit
Cur manet hic gemitus. cur illa superbīa fugit

i. humiliat *supbos* *status*

Vindicat elatos digna ruina gradus

i. q̄scere *i. p̄tās* *i. dignitas* *i. pulchritudo* *i. annositas*

Stare diū nec vis nec honor nec forma nec etas

in orbe *magis* *s̄ p̄dicta*
Sufficit. in mundo plus tamen ista placent

i. lōgo tpe *i. paup*
Viue diū. sed viue miser. sociosq; minores

sustinere gaudiū tua miseria *s̄ asino*
Disce pati. risum dat tua vita mihi

i. trāsitorijs fidē adhibe *i. potētia*

Pennatis nec crede bonis: te nulla potestas

̄ paupes *iactet* *paup* *fieri* *vales*

In miseros armet. tu miser esse potes

Hic au. po. aliā fa. cui? documētū est. q̄ nemo dz desp̄icere paupes. qz fortuna p̄t mutari. q̄ em̄ nunc est paup p̄t fieri diues. Includit etiā q̄ nullus dz sup̄bire p̄pter abundantīā bonoz p̄taliū. breui em̄ hora illis p̄uari p̄t. Istud innuit nobis fabulose p̄ asinū z equū. quodā em̄ tpe q̄dā asinus vilis z tardus graue portās onus in dorso obuiant̄ cuidā equo nobilī z phalarato ornatis deaurat̄ in q̄dā victo stricto adeo q̄ asin? vix poterat eq̄ cedere. vñ equ? indiḡtus cepit exprobrare asinū sic dīcēs O miser asine quō audes obutare mihi dño tuo. cuz merito deberes mihi cedere. Asinus aut̄ timens z verēcū dus recessit. Postea aut̄ p̄tigit illū equū ad q̄dā torneamētū ire. in q̄ dum fortit̄ curreret rūpebat viscera sua. q̄re amplius dño suo vilis non erat. z iō vendidit ip̄m cuidā carrucario ad tra bendū bigas. vñ z equus ille iugo macerat? oēm pristinū decorē amisit. Porro accidit q̄ p̄dictus asinus huic equo bigā trahenti obuiaret. quē vt vidit asin? deridebat ip̄m dīcēs. O care frater dīc mihi vbi tā est tua pulchra sella. vbi tuū frenū deauratū. vbi mō est tua glā qua sup̄biebas De iure em̄ ista pateris. qz tpe p̄pero nimis inflatus eras sup̄bia. quare iusta ruina vindicat viles gradus sup̄bie z p̄positatis

i. aialia q̄drupedia *tellāt* *i. volatilibz palma* *vacillat*

Quadripedes pugnant: auius victoria nutat
m̄xta timore *turbat* *i. tā aues q̄ q̄drupedes*

Spes oncrata metu vepat vtrunq; gregem
deserit *volucres* *i. vesperilio*

Linqvit aues que sumit auis de vespere nomen
nō veret *aduersi tentoria* *accedere* *exercitus*

Nec timet oppositi castra subire chori

De
Superbia et c.
Jugio
Beate serena

**De bello aia
 liū quadrupe
 diū z auium**

Liber Esopi

portat s^c alias fortitudo pplet
 Almat aues aquile virtus. et viribus implet
 monitōe timet .i. quadrupes timore

Et monitū torpet altera turba metu
 circūdat volucres plumis palma

Impleatur aues plumis victoria letis
 plaudē damnū recipit .i. vesperilio

Pro titulo penam transfuga sumit auis
 denudata ppennis plagas accipit

Vellere nuda suo pro plumis vulnera sumit
 .i. mandatū recipit .i. nocturno tpe

Edictumq; subit. vt nisi nocte volet
 .i. nō pbus incola pponit amictis inimicū

Non bonus est ciuis. qui pferat ciuibus hostem
 .i. cōmode nullus hō .i. dñis sp^c p^rarijs

Utiliter seruit nemo duobus heris

persidia et
curia
re an. m.
vulga
ipm. de
vulga
dm. dm.
nae. dm.
m.
 Sic au. po. altā fa. cui⁹ documentū est. q^d bon⁹ ciuis nō dz extraneos
 suis pferre vicinis. qz sene ptingit hoies alienis adberētes z suos deserē
 res dāna pati z picula: Includit etiā q^d valde difficile ē fuisse duobz dñis
 p^rarijs. iuxta illd euangelij Nemo p^r duobz dñis fouire. Istud declarat
 nobis fabulose sic. qz qdā tpe at alia qdrupe dia z volatilia sup dignitate
 sua discrepātes bellū sibi mutuo indixerūt. Quēz aliq^d diu bellatū esset in
 cepit exercit⁹ auiū timere. qd videns vesperilio castra aduersa petijt sua de
 serendo. Hoc vidēs aquila rex auiū exercitiū suū pfortauit adeo q^d aues
 tandē victoriā obtinuerūt. Bello aut sedato vesperilio de pfidia sua fuit
 corā rege accusata. vñ z sentētia p^ream lata est q^d pennis suis spoliet. z in
 ppetuū a p^rortio testiaz z volatiliū sequestret. z q^d nisi nocturno tpe vola
 ret Allegorice p volatilia boni angeli intelligi pnt. p testias mali ange
 li. qz boni angeli obrinuētr victoriā in celo malis electis Moralit^r hec
 fabula tāgit pfidos z leues hoies q^d vesperilioni sistant vtrāq; p^rē sectādo
 p qñ talis auis s^c in arbore exercet delectabile

Un philomena sedet. studium mouet oris amenum
 sibi ipsi .i. pullis placida esse

Sic sibi sic nido visa placere suo
 .i. inuadit taliauis .i. pullos ppullis .i. philomena

Imperit accipiter nidum. pro pignore mater
 .i. rogat .i. accipit dē .i. q^d pces cantū diligo

Supplicat: alter ait. plus prece ca rimen amo
 rogatu munere suauī placare melodia

Non prece nec precio. sed dulci flectere cantu
 accipitrē accipit suau⁹ philomena

De potes. ille tacet. dulcius illa canit

De philome
 naz accipit

Lum cōmento

corde suspirat quibus cāter s^e phⁱomene
Dente gemit. licet ore canat. cor eius anhelat
dulce fuit .i. carmē

Cuius mellissuum manat ab ore melos
crudelis de accipit feter .i. cantus

Impia fatur aus. sordet modus ille canorus
lacerat pullos .i. philomēna

Et laniat natos matre vidente sua
philomēna laquet mori valet

Matrē obit nec obire potest. sic vivit vt ipsam
vindictet .i. mortē morte pestis

Vincat vita necem. plus nece cladis habens
philomēna .i. pulli s^e suū

Cor matris patitur. plus nati corpore corpus
lacerat philomēna pforat gladio tristitia

Rodit aus rostro. cor fodit ense dolor
inquit .i. crimen .i. dolis

Uestigat sua pena scelus. nam fraudibus vso
auiū captoze .i. dolosam limus illaqat .i. accipitrē

Aucope fraudulosam viscus inescat auem
.i. termino finiri demeret s^e hoīs

Sine malo claudi mala vita meretur iniqui
s^e atre s^e hō innocētes timer dolo decipi

Qua capit insontes se dolet arte capi

Hic ponit documētū q^o hoies puerse viuentes sepe mala morte moriunt
er vt in plurimū talis est finis hoim: q^olis eoz vita fuit. **De** declarat no
bis p philomēnā z accipitrē. Quodā em tpe philomēna sedēs in arbor
re dulcē cantauit ad p placēdū sibi ipsi z pullis suis. qd vidēs accipit ins
uasit pullos philomēna. vñ ipsa rogauit humilit^r accipitrē vt pullis suis
pceret. Qui accipit tridit nec pcece nec p cō me flectere poterit. s3 tñ dul
ci cantu. q^o audito philomēna dulcē cantare incept. mēte tñ dolebat Sic
cipiter aut nō p^rent^r de cantu ei^o dixit. cant^r tu^o sordet in aurib^o meis.
er mox pullos philomēna lacerauit ipsa vidēte. Postea auceps istū acci
pitrē cepit z sibi dignā p delicto reddidit penā. Moraliter p philome
nā intelligitur boni viri. p accipitrē p^ro mali z pueri. q^o sepe bonos inua
dit ipsos tribulando. Tandē venit auceps. i. diabol^o. q^o laqueis suis ho
mines molos capit z secū ad eterna ducit supplicia

*Philomēna vita
nis & ita*

locupletat rapina .i. vitā delicatā

Stat preda lupum: ducit lupus ocia lōga.
.i. decibo odit s^e pba pfert

Facta cibo. vulpes inuidet. ista mouet
s^e olupe salue .i. q^re .i. tā lōgo tpe

Frater aue. miro cur tanto tempore necum

De lupo
et vulpe

Liber Esopi

nō possum .i. inemor

Non fueris. neque non inemor esse lupi
s' lup' de studeat sollicitudo rogare

Ille refert. pro me vigilet tua cura precari
.i. deos nō desinas .i. cadat

Numina non cesses. ne me vita ruat

deceptōe p̄tenta ad me Deceptōem

Frande tamen munita venis. fallunq; venenum
dulcedine. portas. tristitia. abūdātia cibarioz

Welle genis. dolor est copia nostra cibi

elicere queris intendis

Extorquere paras aliquid. furtumq; minaris

ptemnit cibi crapulā

Sed mea furtiuam respuit esca gulam

ptēpta reuertit ptēptā pūgit tristitia fraude

Sperata redit. speratam stimulat dolor. apta dolo

deceptio sedt ouū tendit vulpes pastozē

Fraus subit. ad pecorum trāsmeat illa ducein

pastozē alloq̄tur amicitia dei

Nunc mouet his verbis tua gratia numinis instar

dei vulpi pqr tradit diligētia. pastozē

Sit mihi nanq; lupum dat mea aura tibi

inūnicū interfice securo later lup' sp elūca

Hostem perde tuum. tuto iacet hostis in antro

pastoz p̄sentit. foueā. intrat. vir inficit. gladio

Vir fauet. antra petit. hic iacet ense lupum.

vulpes deuorat diuitias viger

Ista lupi consumit opes. sed floret ad horam

ipius vulpis nociua rethe capta suspirat

Vita nocens. vulpes casse retenta gemit

dānūituli obest vulpi inculasse lupo

Lur nocui. nocet ecce mihi nocuisse nociuo

merito morioz interfecit fuit fraude

Iure cado. cuius decidit arte lupus

rapinis rpalē accipit s' hō insudās

Vliuere de raptō vitam rapit. inuidus instans

hois nocumētis s' p̄tia cadit

Alterius damnis in sua damna iuit

Hic ponit documentū q̄ hoies uiuentes de rapina sepe de vita tollunt.
an̄ rps. Quod nobis declaratur glapū z vulpez. Quod ē enī tpe fuit q̄
dā lup' q̄ multas p̄das in suo antro p̄gregauit. p̄ter qd̄ durit longā vi
tā ociosam. Contigit autē q̄ qdā vulpes famelica p̄dis lupi saturari cu

Liber Esopi

que p̄us vituperauit. z cucurrit ad nemoza. in quoz ramis frondosis cū
 suis cornibz detinebat. quare venatores ip̄m insequētes. apprehēdeb̄t
 Concludit ḡ q̄ nullus sapiens dz vitupare qd̄ sibi salubre est nec lauda
 re qd̄ est nociuū. Allegorice p̄ ceruū intelligim⁹ sup̄bū. q̄ plus delectat̄ in
 suis cornibz. i. diuitijs z honoribz. q̄ in suis macris cruribz. i. q̄ in humi
 litate sp̄s z amore. q̄ faciūt hoīem p̄currere viā mandatoz dei. sed cum
 venerit hō ad extremitatē vite detinebat p̄ sua cornua z apprehēdetur
 a canibz. i. a demonibz. z ad penas trahet̄ infernales

De muliere
 et milite cu/
 stodiēte pa
 tibulum

q̄n̄ seiuicē feminā a dilecto
 Um vir z vxoz amant. vxozem p̄uiat amato
 .i. mors mulierē sepat a dilectōe mariti
 Parca viro nec eam p̄uiat amore viri
 mariti adherēs sepulchz p̄marito molestat
 Coniugis amplectens tumulum. pro coniuge vepat
 maxillas lacrimis os lacrimatōe
 Ungue genas. oculos fletibus. ora sono
 mulierē tristitia nō p̄t feia a tumulo depelli
 Hanc iuuat ipse dolor. nequit hec de sede reuelli
 tēpestare acris obscuritate rogatōe minatōibz
 Grandine seu tenebris. seu prece. siue minis
 maleficū ad mortē paribulū s̄ furem
 Ecce reum damnat iudex. crux horrida punit
 paribulo .i. in nocte miles q̄dam
 In cruce custodit tempore noctis eques
 miles sicut hz sepulchz milite mulieris .i. resplicēs
 Hic sitit. ad tumulum venit hunc et clamor z ignis
 rogat se hauritū mulier miles
 Dat aque munus. hec dat. z ille bibit
 sitibūdū dulcibz ad mulierē excitare
 Egrum nectareis audet cor iungere verbis
 milite instigat anxietas .i. dñi sui custodia furis
 Hunc vocat ap̄ p̄imum cura timoris opus
 s̄ miles blādos affatus inserit doloroso
 Sed redit. z dulces monitus instillat amaro
 mulieris deuicta. iterat iteriora se mulieris ad milite
 Lordi. victa subit claustra doloris amor
 miles timēs remoueri. paribulū
 Vir metuens furem tolli suspendia furis
 asperit mulierē se carnali accedit
 Usit. sic viduam tractus amore petit
 mulierē se osculādo actū venereū exercet
 Hanc ligat amplexu. fructum quoq̄ carpit amoris.

Lum cōmento

miles maleficiū patibulum

Dicredit ad furem. sed loca fure carent

miles. tristat hac q̄rela hec tristitia p̄pūgit mulierē

Dic dolet hoc questu. dolor hic instigat amicam

.i. male custodito scz dñi mei angustoz

Non bene seruato fure timore premoz

militi custodiendū s̄c̄ militē r̄igor regalis iusticie

Rex mihi seruandum dederat. me regius cens

geurbar pusillanimū militē cogit pauoz

Terret. 7 excozdem me iubet esse timoz

mulier reperi grām inueniat astuciā

Hec ait. inueni spem que mihi suscitāt artem

.i. defunct⁹ in patibulo suspēsiōnē

Vir meus implebit in cruce furis onus

mulier. defuncti. tūbā apit p̄ malefico ad patibulū ligat

Ipsa viri bustum referat. pro viro cathenat

mulier. defunctū funē alligat marito

Ipsa virum. restem subligat ipsa viro

defuncto de iure succēdit miles succēdit dilectōi

Duic merito succumbit eques. succumbit amori

scz militis ambos matrimonialis copula

Illa nouo ligat hos firmus amore thorus

puuit .i. militē timore suspēsiōne. .i. virū defunctū

Sola premit viuosqz metu. penaqz sepultos

mulier mulieris terminat

Femina femineum nihil bene finit opus

Hic ponit documētū q̄ hoīes adhibendo nimīā fiduciā mulieribz sepe defraudant tā in morte q̄ in vita Qd declarat fabulose sic. Quodā tpe vir qdā eruz humanis rebz eradic⁹ est sepulchre. cui⁹ vxoz supites eius sepulchrū sepe visitauit. 7 lacrimas ac gemit⁹ vehemēter effudit. 7 q̄si semp māsit apud sepulchrū. eodē tpe qdā in furto de p̄bensus suspēsus est. Erat autē dānatoz cuidaz militi cura p̄missa. q̄ eos custodiret ne de patibulo rollerent 7 sepelirent. Corripit q̄ hūc militē qdā nocte magna stiti cruciari. 7 ipse vndiqz circūspiciēs clamore mulieris p̄cepto ad eaz festinauit. 7 humiliter rogabat mulierē. p̄ potu: qd cū mulier fecisset reuersus est ad dānatoz. custodiaz. sequenti tpe nocte p̄fatus miles redijt ad p̄dicā mulierē 7 iterū potū postulauit. habētes ergo miles 7 mulier dulcia colloq̄a adinuicē ceperūt ardere amore nimio. sed tandē milite reuersente ad patibulū fur elā sublat⁹ est p̄ amicos 7 sepulch⁹ 7 legē patrie. q̄re multū voluit. timēs cu⁹ p̄ā furis in caput. p̄riū redūdare. Redijt q̄ itez ad mulierē tristis 7 gemēs exponēs hoc factū mulieri. mulier tpe absqz longa deliberatōe optimū dedit p̄siliū. scz q̄ vir suus sepul⁹ dederet extra bi de sepulchro 7 supplere locū in patibulo Ipsa ergo mulier vna cū militi

*De...
dicit...
et...
1222*

Liber Esopi

religabāt corp⁹ viri mortui ad restē paribuli. z sic māster miles in hōno
re. ppter quā amicitia daret miles hāc mulierē in vxores. Dicit autoz in
fine q̄ hec mulier pressit mortuos z viuos. viuos q̄dē timore. mortuos
q̄nt pena. pena in quā sp̄tū ad maritū sepultū quē ipa p̄rijs manib⁹ par
bulo ligauit. Daret q̄ q̄ mulieres raro aliqd̄ bñ termināt. eo q̄ ex natu
ra sunt instabiles Illegorice p̄ mulierē intelligit̄ aia rōnalis. et p̄ virū
sp̄m corp⁹ castū. z tādem venit mors. i. delectatio mūdi. z capit. i. ducit
hōiem in pecm. sed mulier. i. aia refidēs circa tumulū plozat in nocte. i. in
p̄scia occulta. tandē custos furis. i. bon⁹ angel⁹ visitat illā p̄sciam. z tan
dem ipam p̄trahit in p̄iugē. i. in eternā beatitudine.

astucia illa meretric̄ illaq̄at dilectōem

Rte sua rays iuuenes i retit. amorem

simulat exsimulata p̄ficiū dilectōe

Fingit. z ex ficto fructus amore venit

a plurib⁹ cupit dona adolecētib⁹ s^c iuuenib⁹

A multis fert multa procis. ex milibus vnum

nō fite p̄mittit dilectōis copiā

Eligit. huic veri spondet amoris opes

amalia amator desiderio. p̄alijs sc̄te.

Sin tua. sisq̄ meus. cupio plus omnibus vnum

psonā tuā pecuniā

Te volo. sed nolo munus habere tuum

sentit s^c iuuenis fraudes r̄dit̄ intellerit

Percipit ille dolos. z reddit qualia sumpsit

s^c amalia amator ambos eq̄lis dilectio

Sis mea. simq̄ tuus: nos decet equus amor

ego iuuenis

tu thays

Viuere non vellem nisi tecum viuere velles.

thays iuueni p̄solatio

redes

Tu mihi sola salus. tu mihi sola quies.

decipi metuo

iuuenē

decepte

Sed falli timeo. quia me tua lingua sefellit:

expiētia p̄gnosce s^c picula

P̄teriti ratio scire futura facit

fugit

talē herbā

gustādo

Vitat ap̄is taxum. quem gustu sepe probauit

decepe

intēdit

mulier̄ decepit

Fallere vult hodie. si qua sefellit heri

meretricē hō diligit s^c dona p̄sonā suā diligit

Thayda si quis amat. sua non se credat amari

meretricē

recto

deficit pecuniā

iuuenis cupit

Thays amore caret. munus amantis amat

Lum cōmento

Nic ponit documētū q̄ meretricib; nō est fides adhibenda. q; licet se dicant amare iuuenes: nō tñ amāt eos s; eoz pecunias. Istud declarat de q̄dā muliere sic. Quodā em̄ tpe erat mulier q̄dā noie thays p̄suera allis cere iuuenes p̄pter eoz pecunias. q̄ elegit vnuz valde deuotū. cui dixit. o amice sum adeo inflām̄ ara tuo amore q̄ pre cibo te diligo. q̄re rogo vt sis me^o amic^o. q; volo p̄petuis t̄pib; me subdere v̄ris amicitijs tibi soli ad heredo z nulli alteri. nec te diligo p̄pter munera tua. sed tu ipse es causa amoris. Ille aut̄ iuuenis mox eius fraude p̄siderās ait. nescio q̄ diligis me. z si scire me a te diligi iterū rediligere vellē. sed p̄sideo me posse desipī sicut me p̄us lingua tua decepit. ḡ (sicut a sili apīs gustās amaritū) dīnē semp vitat eā) meli^o est vt te penitus dimittas. q; mulier est talis nature q̄ fallere vult hodie si q̄ sefellit heri. **C**ocludit ḡ q; mulieres cōter amāt p̄pter munera z aliter nō. **A**llegonice p̄ hāc muliere p̄r intellūgi vanā spes lucri tpalis. z p̄ hūc iuuenē p̄r intelligi ql̄ter hō. q; sicut iuuenis p̄ mulierē decipit. sic p̄ vanā spem lucri tpalis sepe hō decipit. **N**ā frequēter copia tpalium impedit boiem a regno celesti

genitor filio .i. filio nō vult

Est pater est natus. hic patri credere nescit.

reijciēda .i. ea q̄ facere d; nō facit

Nam fugiēda facit. z faciēda fugit

intentio .i. concordat

Mens vaga discurrit. et menti consonat etas

animi .i. recedit

Mentis z etatis turbine frena fugit

antiqui filij peccato famulos

Ira senis punit pro nati crimine seruos

docet antiquū imitari

Instruit ista senem fabula nata sequi

a stuta taurū s; ad trahēdū aratrū

Lauta bouem vitulumq; manus supponit aratro

vitulus bos trahit ducēs aratrū

Hic subit. ille iugum pellit. arator ait

letare locūsus .i. bos p̄suetudo

Gaude letus ara. tu quem domat vsus arandi

.i. a seniore tauro .i. vitulus

A boue maiore discat arare minor

declarat. vt sudorē emittas s; vitulo

Non placet vt sudas. sed des exempla minor

litigat recedere

A pede qui pugnat. pugnat a bitē iugo

restringit .i. vitulū .i. mediāre seniore a stutus

Sic domat indomitum domito boue cautus arator

Libër Esopi

^{a. seniorē imitat sēz vitulus}
Sic veterem sequitur iunior ille bouem
^{utis fit s^e senioris boui astutia}
Proficat exemplum multum cautela docendi
^{magiori det locū iunior}
Maioresq; sua cedit in arte minores

^{et dicitur sicut}
Nec ponit documētū q; hō volēs alios informare d; eis bona exēpla
^{ponere. Et iā minor d; cedere maiori nec et⁹ pceptis iustis resistere. qd}
declarat fabulose sic Quodā em tpe vir qdā habuit filiū sibi rebellē. qd
^{vidēs pater seruos suos ppter delicta filij increpauit: vt fili⁹ hoc notā do}
se emēdaret: Et h⁹ facies. pposuit eis ista dicens. q; erat qdā rustic⁹ q; pos
^{suit vitulū ad aratrū. q; arare rēnuēs adiūxit sibi antiquū bouez qui erat}
arare p̄suer⁹. p̄cipiens sibi q; nō multū araret ne se nimīū fatigaret. s; q;
^{p̄teret bonū exēplū boui minorū. vt sic bos minor rebellis p bouem anti}
^{quū instrueret in arādo: Allegorice p filiū rebellem patri possunt intel}
^{ligi peccatores nō obediētes pceptis dei. z per patrē intelligunt spūales}
^{instructores. sēz p̄dicatores x̄bi diuini. q; p̄cedere debent peccatores p̄ru}
^{olis exēplis z doctrinis. pponendo eis vitā z exēpla scōz. vt ip̄i pec}
^{catores sic exēplo p̄utis attracti vitā postponāt erroneam}
rale aīal cupida domū

Ulipra fabulem. dapis anxia tendit in edem
^{inchoat. s. vipra mordere s^e incipit}
Incipit hec limam rodere: lima loqui
^{ignoras meā potestare meus honor ignoras}
Nescis posse meum. que sit mea gloria nescis
^{morsu p̄turbaris sēz lima morsu}
Dente meo tereris. non ego dente tuo

^{ptero s. meo}
In tenuem ferrum forti molo dente farinam
^{cecidit .i. fortis}

Et cadit a tritu dura farina meo
^{ex ferro facta .i. meo dente}
Ferrea precenti castigo tubera morsu
^{ralia entia diuidō .i. entia}

Aspera plena seco. longa foranda foro
^{fauus es morsu impotentī}

Deliras igitur q; dente minaris in armi
^{gaudeo crucior dolores pati tristaris}

Rideo q; ferioz vullnera ferre gemis
^{potentē potēs diligit potētior: punit}
Fortem fortis amat. nam fortem fortior angit
^{potētiori paueat venire mino: debilioz}

Maiores timeat obuuis ire minor

De vipera
et lima

Lumi commento

Vt au. po. aliā fa. que docet q̄ hō impotēs non d̄z se sociare forti. qz ex hoc se pe damnū incurrit. Subdit q̄ fortis sepe vincit ab alio fortiori. Istud nobis declarat sic fabulose. qdā em̄ tpe vīpa venit ad domū fabri cā querēdū cibū. z incepit rodere limā ferreā. qd̄ sentiens lima dixit. Tu miser nō potes mihi nocere. sed potius dentibz tuis. qz durior sum q̄ de res tui. Nā possum terere massam ferreā in tenuē farinā. possum etiā fācere aspa plana. z p̄forare p̄forāda. q̄re multū stultizas te opponēdo mihi qz licet ferior a te. non tñ inde dolco sed rideo. z tu poreris inde reportare vulneta. Allegorice p̄ limā intelligit deus omnipotēs. per vīperā fo stultū z pctōzes. qui se diuine opponit voluntati p̄ sua peccata. nō tñ deo sed solum sibi p̄p̄tis nocere p̄nt. f. eternā damnatōem incurrentes

bellum illis aialibz illa aialia miles
Ugnā lupis opponit oues. ouiumqz satelles

De bello lu
poz z ouiu

h aial hoc aial h auxilio pfidit
Est canis. est veruex. hac ope fidit ouis
victoria expectat diffidit exercit⁹

Palma diu dormit. desperat turba luporum
fingens pacē. inuadere illud aial

Et simulans fedus ledere temptat ouem

pacē iuramēto p̄firmat
Fedus vtrunqz fides iurato numine firmat

pignere stabilie
Id lupus id simplex obside firmat ouis
tribuit accipit

Datqz lupus mala. sana canis. recipitqz luporum
filios timuit .i. picula p̄siderat

Pignera. nec metuit. nec sua damna videt
p qñ p̄cipit vociferare

Dum natura iubet natos vlulare lupinos

Aggregatio lupoz fremit pacē fractā interrogās

Turba lupina fremit. federa rupta querens

igit ouis defensoris indigēs in sanguie morit

Ergo pecus tutoris egens in viscera mergit

defensore destituta succūbit

Peside nuda suo. sic tumulatur ouis

defensore seruare .i. oprima

Tutorem retinere suum tutissima res est

p qz defensor deest inimic⁹ nocere

Nam si tutor abest. hostis obesse potest

Vt au. po. aliā fa. cu? documentū est. q̄ in tpe necitatis tutū est h̄e
defensores z amicos Concludit etiā. q̄ ciuitas vel oppidū sapiētes h̄is
p̄sules cauere debēt ne illos expellāt vel in obfides mittant. Istud nobis
fabulose declarat sic. quodā em̄ tpe oues z lupi habebāt inter se guerras

De uero d
d
d

Liber Esopi

oues q̄dē p̄ defensorib; habebāt canes z veruices. lupi aut̄ nō habebāt aliq̄s defensores. Quī ḡ lupi desperaret̄ devictorū: miserūt suos legatos ad p̄tem adversam ad tractandū de pace z p̄cordia. Pace aut̄ sic inritā obſide firmaverūt. Lupi p̄o ouib; suos miserunt catulos. z oues ecōtra suos dederūt satellites. Lūq; ḡ catuli lupoz p̄m instincū nature inciperēt ululare. lupi hōc audientes magno cuz furore ad caulas ouū currerūt dicētes. Jam cognouim⁹ federa pacis statute a vobis esse fracta. qz casuli n̄si quos penes vos habetis in fortitudine clamāt ad nos. auxiliū et defensione a nobis implorātes. q̄re iam venim⁹ cum furore illoz iniur iā vindicare. z sic oues omni destitute defensione succubuerūt

cū quo indiget scindere
 Uo teneatur eget nil ausa secare securis
 s̄ securi silua rogat silua annuit

De silua
 et securi

Armet eam lucus. vir petit. illa fauet
 siluā inuadit in domo

Vir nemus impugnat. lassans in ede securim
 ligni vna plaga incidit

Arboris omne genus vna ruina trahit
 .i. silua dixit otēdio mib; ipsi occasio ruine

Lucus ait parco. mib; met sum causa pericli
 s̄ lucū secat .i. man⁹ rustici

De necat ex dono rustica dextra meo
 dānificari possis inimicū p̄fortare

Unde perire queas hostem munire caucto
 s̄ mediare s̄ hostē

Qui dat quo priat. quem iuuat hoste perit

Hic au. po. aliā fa. cut⁹ documentū est. q̄ h̄ hostem suū nutrit z armat sibi ipsi damni z cladem infert. Istud innuit nobis fabulose sic. q̄dā em̄ tpe fater q̄dā in sua arte pitus securi fabricauerat. sed illi⁹ vsum manubrio deficiente h̄c nō poterat. Ille p̄o ope ligni indigēs q̄dā nemus accessit. z ipm̄ sup sua necitate psuluit. Arbores aut̄ annuētes psiliū z auxiliū ipsi dederūt. cū in vtroq; abundaret. Lignoz itaq; vulgus p̄nciparū et regimē nemoris alte spine p̄cesserūt. cut⁹ ergo habēda erat grā vt fater id q̄d petijt obrineret. Rogata ḡ dñā nemoris benigne annuit. z p̄cepto orno vt fabro subueniret z cito eum expediret. Dñus aut̄ cito paruit z manubriū sibi p̄cessit. Fater aut̄ habito manubrio securis industriā in aliud expiri cepit. q̄ laudē meruit. z incudī otēdiēs fuisse p̄mendabatur. Postea omne genus lignoz cepit incidere z derrūcare. Quare tunc ar̄ dua gr̄as graui lesa vulnere plagas suas fraxino p̄querit. que socia clasdis r̄dit. merito hec parim⁹. cū fabro inimico n̄so psiliū dedit n⁹ z auxiliū

cū illo aiali nemus associat dicit pulchra

Um cane silua lupum sociat. lupus inquit amena
 .i. cute splēdes abundantia ciboz apparet
 Belle nitas. in te copia facta patet

De cane
 et lupo

Cum commento

^{s^c lupi} Pro verbis dat verba canis. me ditat benignis
^{amicicia} ^{s^c meo} ^{s^c canē} nutrit .i. tota familia
Gratia cum domino. me cibatur ipsa domus
^{re nocturno} ^{pmulgo} .i. securā
Nocte vigil fures latratu nuncio. tutam
^{.i. custodio} ^{edem} ^{.i. stramē} ^{.i. lectū}
Seruo domum. mihi dat culinus in ede thorum
^{s^c sba pferit} ^{desidero}

Hec mouet ore lupus. cupio me viuere tecum
^{accipiāt} ^{escam}
Communē capiant ocia nostra cibum

^{p̄ter} ^{opto} ^{habitare}
Reddit verba canis. cupio te viuere mecum
^{.i. cadē} ^{s^c ambobz} ^{victū}

Una dabit nobis mensa manusq; cibum
lupus annuit imitat ^{.i. collum} canis
Ille fauet: sequiturq; canem. gutturq; caninum
^{inspicit} ^{interrogat} ^{qre} ^{cecidērūt} ^{crines}
Respicit. z querit. cur cecidere pili

^{s^c canis} .i. vt nō possim ^{offendere}
Inquit. ne valeam morsu peccare diurno
^{.i. ligas diurnas} ^{porto} ^{exigēte} ^{discurro}

Vincta diurna fero. nocte iubente vagor
^{donat} ^{abundāria}
Reddit verba lupus. non est mihi copia tanti
^{suillis p̄ditōis} ^{.i. p̄t amorē} ^{gule}

Ut fieri seruus ventris amore velim
^{felicioz} ^{.i. paup} ^{.i. q̄ diues} ^{suus}
Ditior est liber mendicis diuite seruo

^{famul^o} ^{seipm} ^{s^c bona} ^{s^c hō} ^{possidet}
Seruus habet nec se nec sua. liber habet
^{.i. valde dulce} ^{.i. fundat}

Libertas p̄dulce bonum bona cetera condit
^{s^c librate} ^{s^c lupo}
Qua nisi condatur nil sapit. esca mihi

^{mentis} ^{esca} ^{.i. locūditas}
Libertas animi cibus est. z vera voluptas
^{s^c librate} ^{abundās} ^{ditioz} ^{nō potest}

Qua qui diues erit. ditior esse nequit
^{nō volo} ^{meā voluntē} ^{p̄p̄rauo} ^{cōmodo}
Nolo velle mecum pro turpi vendere luro

Liber Esopi

libratus fiat .i. paup

Has qui vendit opes hic facit vt sit inops

.i. p omni amittit

Non bene pro toto libertas venditur auro

.i. de celo datū excellit mūdī diuitias

Hoc celeste bonum preterit orbis opes

Dic au. po. alia. fa. cui? documentū est. q. nihil est melius libertate. qd ostendit p lupū z canem. Quodā em tpe canis z lupus obuauerūt sibi mutuo in quadā silua. Lupus autē salutās canē ait illi. Care frater. qre tā pulcher z iocūdu es. Cui canis. cā quare tam pulcher sum z pinguis est. qz bona diera z magna quies pstant mihi forme laudes. cū em mingit aut pluit sub tecto manere possum die ac nocte. z somnos duco suauis z foimnia lera. nullamqz habeo sollicitudinē. cibus em meus sp patus est. qz dñs meus suo pane me pascit. z tota familia mihi p̄cipit ossa. z pinguis vasa lingo. Cui lupus ait. lōge melior est vita tua qz mea. hinc em nō est mirandū si pellis tua tā nrida sit. Qz qz felix essem si talē vitā saltē p an num ducerē. Cui canis. talē vitā de facili acq̄reris. si libera colla tua ser uicuri subdere velles. sunt em castra ville z vrbes quibz nō parū accep tus eris. cū dñm meū nō p̄tempseris ipse cū gaudio suscipiet te. si bos nos mores z obsequiū cum bona fide pmiseris. Cui lupus. o carissime frater. p̄ba tua me valde oblectāt. z dulcē sonāt in auribz meis. Dñs em tuus pre oībz mihi placet. Ḡrogo te mihi ductor esse velis ad eum. z bos nus z māsuetus mihi sis. Itaqz villā adeunt lupus z canis sociali p̄fabu latione iter psequētes. Dum aut auroza fulgēte se mutuo aspicerēt vidit lupus collū canis denudatū. z mox ait. Quid tibi vult circū? ille in col lo tuo. Cui canis. solebā in iuuetute mea p̄rumax esse z ferox. z mordebā tā notos qz ignotos. tūc iratus dñs meus p̄teribz z vindictis me domuit. precipiēdo ne aliq̄e p̄ter furē z lupū offenderē. Dis auditis de p̄posi to suo lupus auersus ait. Quoniāquidē ita volo tibi grām dñi cui cum vinculis relinq̄re. ego aut p nulla grā z glā vincula sufferre possum. Sic ergo tibi tua fulis p̄ditio. mihi aut maneat mea libertas. Et sic lupus ad siluā. canis autē ad villā reuersi sunt. **D**oralit̄ hic instrumur. q magē iocundū est miseriaz esse dñm qz diuitiaz seruū. Et iocūdius ē paupere in libertate viuere. qz diuitē sub alieno natu z p̄ceptu

accusant auari illa mēbra ociositate

Accusant auidi pes z manus ocia ventris

solummodo cibaria

De cōtentiōe
ventris z alio
rū membroz

Omnia solus habes luera. labore cares

.i. man⁹ z pedes exhaust nutrit p̄gritia deuoras

Nos labor edomuit. te fouet inertia. sorbes

sollicitudo p̄curat

Omnia. que nostri cura laboris emit

sustincere onus incēde

Disce pati famis aspere iugum. vel disce labori

Lum cōmento

.i. industria .i. nutriat

Cedere, teq; tui cura laboris alat

subuenire rennuit .i. vacuū

Sic ventri seruire negat, se venter inanem

inuenit petit auxiliū tribuit

Comperit, orat open, nil dat auara manus

s^c venter resumit s^c man⁹ s^c ventre

Ille preces iterat, iterum fugit illa precantem

pfundo perit s^c naturalis

In stomachi fundo torpet, abitq; calor

esurie perit arida maxillas

Uicta fame natura fugit, vis arida fames

claudit psuetū pmittit nutrimentū

Obferat, et solitum non sinit ire cibum

cibos tarda

infirmit

Uult epulas dare sera manus, sed corporis egri

.i. amissa fortitudo .i. totū corpus

Perdita vis refugit, machina tota perit

null⁹ hō sufficiens est

Nemo sibi satis est, eget omnis amicus amico

tu hō, hoib; misereri tibi ipsi

Si non vis alijs parcere parceretibi

Nec ponit documentū q; nullus dz habere tantā pfidentia; de seipso q; velit carere amicis. Et hoc ostēdit nobis p; manus z pedes z ventrem.

Quodā em̄ tpe p̄tentio facta est inter p̄tes corp̄is, z dixerunt pedes et man⁹ ventri z capiti: nostri gratia vos viuitis z valeris, qz nos incessanter agimus ea quib; mediante vos gloriā habetis, sed cedāt lites qz nos amodo laborare nolim⁹, qz ad vsum nostrū puo labore indigem⁹, sic ergo pes stetit quietus, z manus iacuit ociosa, frons aut̄ dolere cepit z ceruix artari, ipsa quoq; fames cerebri nouerca capiti grauamen intulit, qd̄ tandē manus z pedes sentiendo ceperūt de ventris penuria debilitari.

Tūc ergo dextera mouit opus, z pedes currere ceperūt vt releuarēt ventrē z caput, sed ob longa sc̄iunia z iā oblitus ciboz; escā oblatā rennuit et eā recipere nō potuit, redio igit laborabāt, quē morbz phisici aperitū p̄trariū dicit; et tūc questierūt vndiq; subsidiū, sed nullū pfuit. **Dois** lūer, ergo nullus debet aliū vexare ne seipsum perimat

illud aial ferido culo tribuit auriculā

Sinea de turpi queritur nate porrigit aurem

nō p̄cipit .i. i aiam auditu, orōnes

Vulpes nec recipit mente, sed aure preces

loq̄tur culi vituperrū bonozē

Sinea sic fatur, natis vt mibi dedecus omnem

De sinea
et vulpe

Libeſopii

ad qd est vtilē pascua .i. scobare
Quid prodeſt nimios campos inſculpere cauda
ſanſeſt s^e aliq̄ ſimee modica

Sufficeat caude pars mihi parua tue
q̄s caude vtilis eſſet vulpi

Quod mihi prodeſſet eſt tibi pondus iners
dicir incōmodas grauitate

Ille refert. nimio damnas de pondere caudam
curta nō grauis incōmoda

Est breuis: eſtq; leuis. hec duo damna queroz
magis volo q̄ regat terrā ſimee pulcritudinis

Malō verrat humum q̄ ſit tibi cauſa decoris
coopiat turpes ſcz cauda mea clunes

Quā tēga t immundas res bene munda nates
ſupfluū diuiti diuitē faceret. pauperē

Id nimium nimioq; magis ditaret egenum
min⁹ puū paup̄i eſtīmas. s^e hō pdeſſe

Quod minimum minimo credis auare nimis

Hic ponit documētū q̄ illa (q̄ ſunt modice reputatōis diuitibz) bñ pro
deſſent paup̄ibz. qd declarat p ſimeā z vulpē. Quodaz em̄ tpe p̄tigit q̄
ſimea vidit vulpē lōgā caudā hūtez. cui dixit. Siroz qd tibi valeat hęc
lōga cauda. z eſt res diſſilis. cuz tibi ſupfluit. ego autē z pueri mei ſine ea
naſcimur. Cū q̄ ſit tibi magis oneri q̄ vtilitati. maxime cū te venatores
inſequūt. Vellē vt dares nobis p̄tē illā q̄ tibi ſupflua eſt. qz nobis bñ deſ
ſeruiret. Rndit vulpes. etiaz ſi adeo eſſet grauis cauda mea vt eam vic
portare poſſem. tñ nō eris tu inde honorat⁹. Moralit⁹ ſic eſt de diuitibz
auaris. q̄ licet ſupflua hñt nunq̄ tñ aliqd impartiri volūt paup̄ibz

De aſino op/
tante morte

qñ nūdinas. celerā cupit moleſtat. aſinū
Um fora feſtinus lucro petit. inſtat aſello

mercator aſinū onere baculo pcurit
Inſtitoz. z p̄ſſum pondere fuſte p̄mitit.

aſin⁹ mortē cupit morte ſpōdēte reſem

Ille neceim ſperat. nece promittente quietem.
morte pacta durare ſcz poſt mortē

Sed nece completa. viuere pena poteſt
qz qñ plia s^e rex s^e fit

Nam cum bella facit z tympona pellis aſelli
poſt hec pcurit s^e pellē p̄cuſſione

Hinc laſſatur. z hinc pulſa tonante manu

hoi t̄p̄alis obelſt ſibi p̄ſi deſtruere t̄palē
Cui ſua vita nocet caueat ſibi rumpere vitam

morte bonis opibz

Non nece. ſed merito iure quiſcit homo.

Lum cōmento

Hic ponit documētū q̄ null⁹ p̄pter miserā d̄z sperare mortē. q̄z mortē ē
terribilissima. q̄b̄ ostendit p̄ asinū sic. Quodā em̄ tpe p̄tigit q̄ qd̄ a nego-
ciator̄ festinās cū asino suo onusto nūdinas ingredi grauit̄ eū cedebat
asin⁹ aē plagis ⁊ itinere fessus optabat mortē sperās labores suos mor-
te finiri. s̄z eo mortuo de pelle sua facta s̄t telli tympona. q̄ assiduis rō-
sionib⁹ ⁊ vsib⁹ agtrabant. ⁊ asin⁹ (q̄ p̄ mortē sperabat esse secur⁹) etiā p̄
mortē cedebat vt p̄us Moralit. p̄ asinū intelligunt peccatores q̄ aliquā
mortē vocāt vt plagis p̄uent. sed post mortem magis verant in inferno
agitat⁹ venaticoz̄ fugā capit deuia. nemozis

M Otus voce canum ceruus fugit. auia silue
dimittit p̄ra stabulū boū intrat
Deserit. arua tenet. claustra bouina subit
Et silue obscura prati

De ceruo
et bobus

Bos ait. aut luci tenebras. aut deuia campi
secut⁹ p̄curreres tardus ibi velox
Tutius intrares hinc piger. inde leuis
ad stabulū dominus
Duc veniet custosq̄z boum stabiliq̄z magister
s. custos ⁊ mgr̄. ceruū vel custos vel dñs
Si duo vel tm̄ te videt alter obis

Et ceruo mortē pietas auferat
Ceruus ait. mibi vestra necem clementia demat
coopire ceruū straminib⁹ nox
Condite me latebris dum iubet ymbra fugam
ceruū cooperiūt vilitauit
Dunc tumultant feno. p̄sepe reuisit arator
folijs p̄uidet nutrit iumēta
Frondeb⁹ ⁊ feno munit. alitq̄z boues
arator recedit letatur

Hic abit ac ceruus pericula vitasse gaudet
refert grāz actōes s̄z senior. Et
Bobus agit grates. e quibus vnus ait
facile euadere s̄ custodē mgr̄ dom⁹

Est leue vitare cecum. si venerit argus
mgr̄m valueris euadere tutus

Argum si poteris vincere. victor eris
s. acute videt argo p̄tinere s̄ boues

Centum habet oculos. cui se debere fatentur
domiciliū famuli oēs possessiones

Et domus et cerui: totaq̄z iura loci
ceruū iuenit mgr̄m

Res tua te reperit. argum res altera cecum

Liber Esopi

^{ceruo} ^{dormit} ^{argo}
 Qui tibi dormitat scit vigilare sibi
^{ceru?} ^{vir} ^{irac} ^{pabulū} ^{dat}
 Hic silet. argus init stabulum. bobusq; ministrat
 plus macilētos

Plus equo tenues viderat esse boues
^{puidet} ^{pabulis} ^{pmouet.} ^{iracūdia}

Dum munit presepe cibo. dum fulgurat ira
^{audax} ^{aspicere} ^{patefiūt}

Musa videre diem cornua longa patent
^{iacet} ^{in stabulo} ^{dixit.} ^{cerno} ^{s. ceruū}

Quid latet hic. quid ait video. sentitq; latentem
^{euent?} ^{scz ceruū} ^{gaudēs} ^{in vsum} ^{sue coqne.}

Et bona fortune munera letus habet
^{ad suū} ^{velle} ^{dominor.}

Oculis est non esse suum. vigilare potentis
^{dormire} ^{famuloz} ^{succurrere}

Stertere seruoꝝ velle inuare potest

Nic ponit documētū q̄ stertere est seruoꝝ z vigilare dñoꝝ. **Q**uod decla-
 rat fabulose sic. **Q**uodā em̄ tpe ceru? venatoꝝ strepitu perturbatus. vt
 mortē euaderet villā perit. z bobo sociat? cū eis ad p̄sepe intrauit. Qui
 bos fert dixit. qd̄ voluisti miser huc ad mortē venire. silua te meli? ser-
 uare. aut leuis yngula seruaret te in campo. Et ille rīdet. rogo te parce
 mihi z noli pdere me. qz iā in crepusculo saluus abire poterō. his dicitis
 in securo loco se posuit. sic itaq; latitās bubulo bobo pabulātib; occult?
 remansit. hinc ille gauisus grates bobo reddidit q̄ fugiētī locū dedissens
 Tūc vn? corpe grauis z grādīs ait illi. saluū te qd̄ fore volumus. sz ca-
 uendū est ne ab alio videaris q̄ centū oculos h; ille est q̄ nobis dñat. a q̄
 si visus fueris nihil p̄ter vitā offerre poteris. His sic p̄ferētib; ecce dñs
 ingredit̄ stabulū. z qz nup p seruoꝝ negligentā viderat boues macilē-
 tos. accessit ad p̄sepa curā boū hñs. duz q̄ p̄sepa diligēt̄ exq̄rit̄ cornu
 latitātis ceruū apprehendit. vocatisq; ad se bubulcis de ceruo inq̄rit qū
 et quō stabulū intrauerat: at illi se nescire dixerūt. gauisus q̄ dñs certum
 bñ custodiebat **D**oraliter. vitē est fugere cū p pugnā saluare se nō p̄
 prodest em̄ dño rebo suis curam prestare z diligentiam

De iudeo z
 pincerna

^{portat} ^{diuitias} ^{s^c timoris} ^{corde}
 Est iudeus opes. sed onus fert corpore maius
^{ppūgit} ^{iudāi} ^{solicitudo} ^{exteri?}

Intra adurit eum cura: laborq; foris
^{ideo} ^{timore} ^{iudeo} ^{dono.} ^{illi?} ^{terre} ^{favorem}
 Ergo metu damni sibi munere regis amorem
^{acq̄rit} ^{dato} ^{viatore} ^{secur?} ^{pgat.}
 firmat. vt accepto produce tutus eat

Cum commento

A. regis iudeū pinator ducit s^c pincerne pmouet
Regius hunc pincerna regit. cor cuius adurit
quida cupidō s^c picerna gladio homicidiū
Uiri dira fames. qui parat ense nephas
nemus adest intrant in p^bis s^c pincerne
Silua patet. subeunt: iudeus in ore sequentis
p^siderat s^c z tulpcedas s^c iude⁹ picerna .i. nō vult pcedere
Cor notat. ip se sequar dixit. z ille negat
ensem euaginās s^c hō s^c picerna mortaris
Et gladium nudans. nullus sciet inquit. obito
iudeus de pctm istud pandet
Ille refert. scelus hoc ista loquetur anis
.i. euolat exbusco tal' auis auē digito mōstrat
Prosilite ex dumo perdit. hanc indice signat
stati apurat gladio s^c iudei diuitias capit in zabulo corpus
Uox rapit ense caput. et opes merit. in scobe funus.
sepelit pplet veloces in mūdo circuit⁹
Relat. agit celeres annus in orbe rotas
s^c assas .i. regis mense pinator apportat
Verdices domini cene pincerna ministrat
s^c picerna .i. cessat picerna
Ridet. z a risu vix vacat ille suo
narrari vult picerna narrare tardat
Rex audire cupit. hic causam dicere differt
s^c p^silij .i. rex z picerna s^c picerna rex inqrit
Fit locus. ambo sedent. hic silet. ille rogat.
rialeit hilari fingit leticiā facie
Rex dolet. z leto mentitur gaudia vultu
p^sulatus .i. acq^scit
Regis consilium. consilioq; sedet
p^sinatorē .i. paribuli .i. dignū s^c regis decernit
Pincernam crucis esse reum sententia prodit
paribulū delictū punit paribuli
Crux meritum flagitat iure fauente crucis
interficiās aliqūē p^sulat
Ut reprimas quemq; nullum tibi suadeat aurum
p^sqz honorē s^c spalē cōesta rapina diminuit
Nam decus z vitam mēsta rapina rapit

Dic au. po. aliā fa. cut⁹ documentū est. q nullus psumat aliū interficere
re vt capiat bona sua. qz tales ad malū finem deueniūt. Et hoc ostendit
nob iteg quendā iudeū. qui magnū portans thesaurū qsdā nemus dum

Libri Esopi

crāsiret ppter timorē quesuīt ductorē. q̄re regē accessit saluū ab ipso petē
do pductū p terrā suam. Et pincernā regis ductorē suscepit. q̄ vidēs in/
dens magnū ferre thesaurū ipm interficere cogitabat. Iudeus autē atten/
dens nequitiā suā dixit ei. pcedas tu ego sequar. Pincerna autē rennuit
et euaginato gladio dixit. nullus videbit q̄ ego te interficiā. Cui iudeus
hec auis reuelabit latrocinii tuū. et statim ex dumis perdidit qdā euola/
uit. pincerna p̄o nō curauit sed iudeū interfecit. et in zabulo se peliuit. Do/
stea prigit q̄ pincerna dno suo pdices p̄sentaret. et tunc adeo ridere cepit
q̄ vix a risu se p̄tinere potuit. Rex autē hoc videns cām sui risus exq̄siuit
p̄dincerna vero dilationē petiit. qui postea metu et minis ppulsus seriem
facti regis narrauit. quō se iudeū interfecisset et bona eius rapuisset. Quo
audito iratus est rex. et simulata fronte p̄silium puocauit. et factū
pincerne ibi p̄palaui. Et t̄ sentētia mortis p̄tra eam lata est q̄ sup̄cedē/
retur. et sic in paribulo digne et iuste suspēsus est

De cine
et miles

^{s^c diues .i. miles} ^{habitat s^c miles} ^{s^c gerit}
Iuis eques sub rege vigent. hic prelia regis
^{s^c ciuis} disponit diuitias miles ^{ciuis}
Hic dispensat opes. hic vir et ille senex
odiose p̄mota buccas incēsa
Inuide perflata genas ignita dolorum
^{s^c militē} ledit .i. p̄p̄ honozē
Flammis fax iuuenem mordet amore senis
^{falsa} mentis ^{q̄rimonia}
Regis in aure truces fingit de cine querelas
^{s^c ciuis} .i. disp̄ator ^{dissipator} ^{s^c ciuis}
Est tibi non pastor. sed lupus iste senex
diuitē faciūt ^{auget} sua suba .i. furtiuis rebz
Ditant furta senem. crescit sua copia furtis
^{de thesauro pecunia} abscisa
Est sua de censu gaza recisa tuo
^{p̄firmabo} .i. mea dicra ^{s^c p̄ria} ^{p̄fiteri}
Firmabo mea verba manu. sua furta fateri
^{s^c ciue} p̄pellā .i. duello iudicāte veraz
Hunc faciam. bello iudice verus ero
^{s^c p̄ba} turbāt p̄posita ciue ^{.i. fragilis} senectus
Ista mouent obiecta senem. plus fragilis etas
^{s^c ciue} turbat ^{.i. infamia} reputat
Hunc mouet. et senij crimine visus obes
^{.i. fauent} ^{seni} ^{ducllet}
Parcunt iura seni: si pro senē pugnet amicus
^{s^c ciui} dilectio p̄mij ^{s^c ad duellandā} p̄p̄so
Cui nullius amor fenozis arma probat

Lum commento

querit .i. pugnatore nō inuenit s̄ p̄lene
Mendicat pugilem. sed abest qui pugnet amicus

p̄q̄ recedit necitate ficta dilectio
Nam refugit viso turbine falsus amor

p̄q̄ sonat falsos prurbat
Dum fortuna tonat fugituios terret amicos
diligit .i. sola necitas instruit

Et quis amat quis non sola procella docet
p̄uuiū p̄trahit p̄ponit .i. pugna

Lena trahit ciuem. defert vox vna duellum
pmouet hoies discūterēs q̄rimonia

Sollicitat mensam iusta querela senis
munerib; feci sez p̄bo

Quos meritis emi. multos mihi fecit amicos
longū temp⁹ s̄ amicos puerie modicū t̄pis

Longa dies. cunctos. abstrahit hora breuis
.ex cāctis amicis nō fuit

De tot amicos populo non restitit vnus
s̄ opem exhibuit s̄ hoib; reddit auxiliū

Quamq; dedi multis nemo repensat opem
putabā h̄ere fungi puenit

Rebar pace frui. mea paci congruit etas
destruxit .i. latens inuidia

Sed mea turbauit gaudia liuor edax
.i. inimico victoriā dederūt s̄ ego

Hosti multa meo palmam pepigere: te p̄feco
s̄ miles .i. fortitudie miles

Ille calet. careo viribus. ille viget
p̄tractauit s̄ miles

Arma parum noui. se totum p̄buit armis
s̄ ciui debilis fortis s̄ militē

Est mihi visus hebes. visus acutus ci
nihil p̄mittit auxiliū recte ratio

Nil mihi spondet opem nisi iuste gratia cause
debili p̄querit defensore .i. cā iusta

De fragili queritur p̄fide causa potens
.i. defectū pauet .i. animū

Corporis eclipsum timet alti copia cordis
p̄q̄ debili diffidit s̄ militē s̄ armata

Nam fragili peccat mens animosa manu

Liber Esopi

^{.i.falsa splendide} ^{diffamia}
Si turpis nitide mendax infamia vite
^{ingerit} ^{splēduisse pdest}
Infigit maculas. quid nituisse iuvat
^{.i.diffidit cristat} ^{ciuis} ^{solat rusticus}
Desperat lugetq; senex. hunc lenit arator
^{s' arator ciuis} ^{arat} ^{.i.annale precii accipies}
Qui senis arua colit. annua lucra ferens
^{s' aratorē mouet misericōdia} ^{accipe} ^{.i.pugnā}
De stimulat pietas pro te proferre ducllum
^{aratorū} ^{s' manus} ^{s' ad duellandū}
Est mihi pro domino dextra parata meo
^{aduenit s' puenies} ^{.i.pugne}
Ecce dies oritur. locus est tempusq; diuelli
^{.i.miles ⁊ arator} ^{.i.in aīo} ^{.i.piter}
Stant pugiles. ineunt mente manuq; simul
^{militi dedecus} ^{duellet talis bō}
Est equiti fetidum q; stet q; pugnet arator
^{estimat s' a milite nisi} ^{miles}
Seq; putat victum. ni cito vincat eques
^{fortitudo nō memines s' mali}
Nil de se retinet virtus oblita futuri
^{s' manus violētas} ^{expēdit frutes}
Dextera corporeas prodiga fundit opes
^{fr̄tra s' miles} ^{inutiles emittit}
Ictus ipse suos steriles expendit in vsus
^{peuties rusticū seipm plus} ^{ledit}
Et feriens hostem se magis hoste ferit
^{fortitudis} ^{occulrat rusticus}
Sed proprie virtutis opes abscondit arator
^{donec oportunitas tribuat temp⁹}
Dum locus expense datur ⁊ hora sue
^{decipit} ^{.i.clipeo repellit} ^{fr̄tra}
Aut motu fallit. aut armis temperat ictus
^{s' arator audax fit s' manus} ^{p̄siderat}
Et metuens audet. dextra locumq; notat
^{augmētat fr̄tra faciei}
Producit minas frontis vtrumq; iubar
^{s' rusticus euigilat} ^{intēdit fr̄tra}
Dormitans vigilat. ⁊ cessans cogitat ictus
^{pauisa} ^{.i.astuticā} ^{metus}
Nec mora non artis ratio. sed causa timoris

Lum commento

.Aestimatur vrens apparet fatuus
Creditor. arte fruens esse videtur iners
.I. letatur miles supasse estimas vilipedit aratorē
Baudet eques vicisse putans. spernitq; bubulcum
s^c miles abstergit .i. a facie sua
Sudoremq; suum tergit ab ore suo
tardatōem militē pcurit arator
Ecce moram nescit equitem ferit ipse bubulcus
in illā brachij pte bacul^o bubulet pcurit
In cubiti nodum rustica clava ferit
pcurit .i. cubiti tollit
Huius plaga loci totius corporis aufert
virtutē fugit miles s^c ad terrā q̄scit
Robur. cedit eques. seq; cadente sedet
s^c ipsi^o rustici q̄scit s^c rustico^o accedit s^c militē
O bona simplicitas. sedet ipse. notat atq; sedentem
s^c ad pugnā miles s^c rusticus
Et nisi surgat eques. surgere velle negat
s^c tu miles rusticus de rustico s^c de nō volo
Surge bubulcus ait. cui miles surgere nolo
.i. rustic^o s^c tu miles rusticū licitū est
Alter ait. sedcas. meq; sedere licet
.i. pte mirat .i. regis p̄s est militi sedent
Turba super: prefectus adest. equitiq; moranti
inter duellet devictus recedat
Imperat vt pugnet. aut superatus eat
tardat miles de supavit rusticus
Deret eques. prefectus ait. te vicit arator
.i. duellū cessat intimat euctus duelli
Pugna cadit. regi panditur ordo rei
dicit inchoatū psequaris pugnā
Rex ait inceptum solvas perfecte duellum
.i. supationē fateat s^c miles rusticus
Dedecus explanet ille vel ille suum
duellū reincipit q̄scit sicut
Pugna redit. milesq; sedet velut ante sedebat
s^c tu miles rusticus de s^c surgere dicit
Surge bubulcus ait. non volo miles ait
arator de nō vis rennuā
Quitor ait. si stare negas. me stare negabo

Liber Esopi

Apugnare intēdas pugnare patus s' ego rusticus

Surgere si temptes. surgere promptus ero

.i. miles r rustic' irridet turba pfectus rustico

Ambo sedent: ridet populus. pfectusq; bubulco

picipit duelles cede recedit

Intonat. aut pugnes. aut fuge. tempus abit

arator: dicit s' miles s' ad pugnā nō vult

Cultor ait. surgat. cadat si surgere negat

Vertera pfectus de vertera miles

Percute pfectes ait. percute surget eques

rusticū militē deuicti ascribere tyrulū

Te decet aut illum victi sibi ponere nomen

s' rustico nō ascribā tyrulū rusticens

Hoc mihi non ponam nomen arator ait

s' ego rustic' s' tu miles dedecus pcutere

Surgo. surge miser. nam turpe ferire sedentem

s' rustico s' militi dedec' intire /

Est mihi. sicq; tibi turpe sedendo mori

dicit s' militē stimulat miles .i. rusticū

Sic ait. r timidum stimulat: rogat ille ferentem

s' militi supato rogo .i. vincens recede

Parce mihi victo. supplico victor abi

psera renouat euctus .i. ciuē s' ciuis .i. successor bonoz

Leta nouat fortuna senem. senis vnicus heres

inscribit meritas acqrit rusticus diuitias

Scribitur. r dignas intrat arator opes

iusticia vincit robora mal' euctus ostēdit s' fideles

Ius superat vires. fors aspera monstrat amicos

pdest .i. odiū amicitia dolo fiducia

Plus confert odio gratia: fraude fides

.i. in fine s' libri .i. duob; s' sib; intēdit qliter

Finē sui gemino versu quod continet omnis

moralizat exponit intreri' p'inet

Fabula declarat. datq; quod intus habet

Hic ponitur vna hystoria. cui' documentū est. q' iusticia sp' supat in' iusticia. Etia' applicat. q' nccitatis tpe vera dilectio approbat. Et q' amicitia pualer odio. r fides fraudi. Et hoc ostendit nobis p' duos famulātes vni regi. s' p' ciuem antiquū r militē iuuenē. Vn' isti duo diu seruerūt regi. r miles cepit inuidere ciui eo q' multā haberet copiam rez. r palium. Quare accessit regē dicens. Iste ciuis nō est vobis pastor immo lupus q' inultū ditatus est p' bona vestra q' furtiue abstraxit. Et q' s'ba mea

Lum commento

vera sint pbabo corpe meo si negare velit. Vñ euocauit cinem in duellū sed cū multa essent ciui obitacula vnū maius fuit. s. debilis senectus Et ergo rex pcessit ipsi si amicū aliquē haberet q sine pmo duellū p ipso inire veller. ipm adduceret. qre ciuis multos pbauit amicos. sed nullū inuenire potuit q p ipso duellaret. Tandē magnū pauit puiuiū omnibū amicis suis narrādo eis iniuriā sibi illarā. sed nullus miserus est eius. Vñ dixit. Qndā multos habui amicos. q̄s muneribū mibi pcurauī. nunc autē nullus opē recōpēsar. putabā em pacifice viuere. s3 inuidia turbauit me et qd magis doleo multi spōdēt victoriā aduersario meo. qz ipse fortis est z arma nouit. ego autē non. z nihil p me est nisi cā mea iusta. Tūc arator ppariens dño suo dixit. ego assumā duellū p te. Qd audies ciuis gauisus est valde. z extūc assignatus est dies duelli. Die eū deputato cōuenerūt. miles autē in seipso p̄fidens putabat primo icru interficere aratorē. ipsumq; clipeo se defendentē fortiter inuasit. ictus suos inutilit expendendo. Firatorē autē vires suas occultantē circūstans p̄s deuictū putabāt. z q timoris cā se nō defendisset. sed nō fuit ira. Quare miles se viciisse putās abstergebat sudorē a facie sua Firator p̄o p̄siderans milirē fatigatū claua sua p̄cussit eum ad nodū cubiti sui. vñ z miles in terrā cecidit. Qd videns arator dixit militi. surge o miles Cui miles. surgere ne queo Qui arator. si tu sed eas z etiā sedere volo. Tūc p̄fectus p̄cepit m̄liri qz surgeret z pugnaret. sin autē se victū daret. Qd ille p̄o surgere nolēte p̄fectus euentū duelli regi int̄mauit. quo mandāte duellum prosequi p̄fectus itez iussit eos duellare. Tūc surgens arator dixit militi. dñe surge. Qui miles. surgere nolo. Qui arator. si surrexeris ego surgā. etsi sederis ego sedebo Tūc cum hoies circūstantes riderēt p̄fectus itez dixit arator. i. vel pugnes vel te victū fatearis Qui arator. si ipse surrexerit z ego surgā. Cui p̄fectus. percutere eū z surget. qz vel tu nomē victi habebis vel ipse Qui arator. noⁿ victi nō habebō. z surgēs dixit militi. surge o miser. turpe est em̄ mibi te sedentē pcutere. silt turpe est tibi sedendo mori. Et cum surgere nolentē pungere z pcutere cepit. Tūc miles rogauit eum vt sibi p̄ceret se victū fatendo Videns hoc ciuis valde gauisus est. z aratorē omnīū bonoz suoz heredē p̄stituit p eo q ipm a morte liberauerat. Et p hoc ostendit quis sit verus amicus z q̄s falsus In fine dicit. q moralitas cuiuslibet fabule in fine duobz semp̄ p̄cludit versibz

Moraliter p̄ cinem intelligit vir bonus z religiosus. p̄ milirē intelligunt mali z inuidi. q̄ sp̄ interpretant opera inisti ad malū. dicētes q̄ si quid boni faciat hoc p̄pter vanā glām facit. Et tandē cum iste bonus z religiosus in senectute p̄stitutus fuerit z in extremitate vite sue. in qua ipm duellare oportz reddendo rōem pro omnibz factis suis. z cum nō inuenit aliquē amicū quo se defendat a morte eterna. postremo venit rusticus. i. fides bona z recta literās ipm de manibz inimici. i. dyaboli. z quo nos literare dignet qui trinus z vnus regnat in seculā seculoz

Osopus fabulatoz p̄clarissimus cum suis moralizationibz ad nostrā instructōem pulcherrime appositis Imp̄pressus anno salutis nostre M^o cccc. lxxij. tercio kalendas Octobris

